

Uppföljning av övergripande mål till 2040

November 2024

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Sammanfattning.....	3
Jämlik.....	4
Delaktig.....	10
Aktiv.....	14
Natur	19
Klimat	23
Grannskap	28
Vardag	34
Innovation	39
Arbete.....	44

Sammanfattning

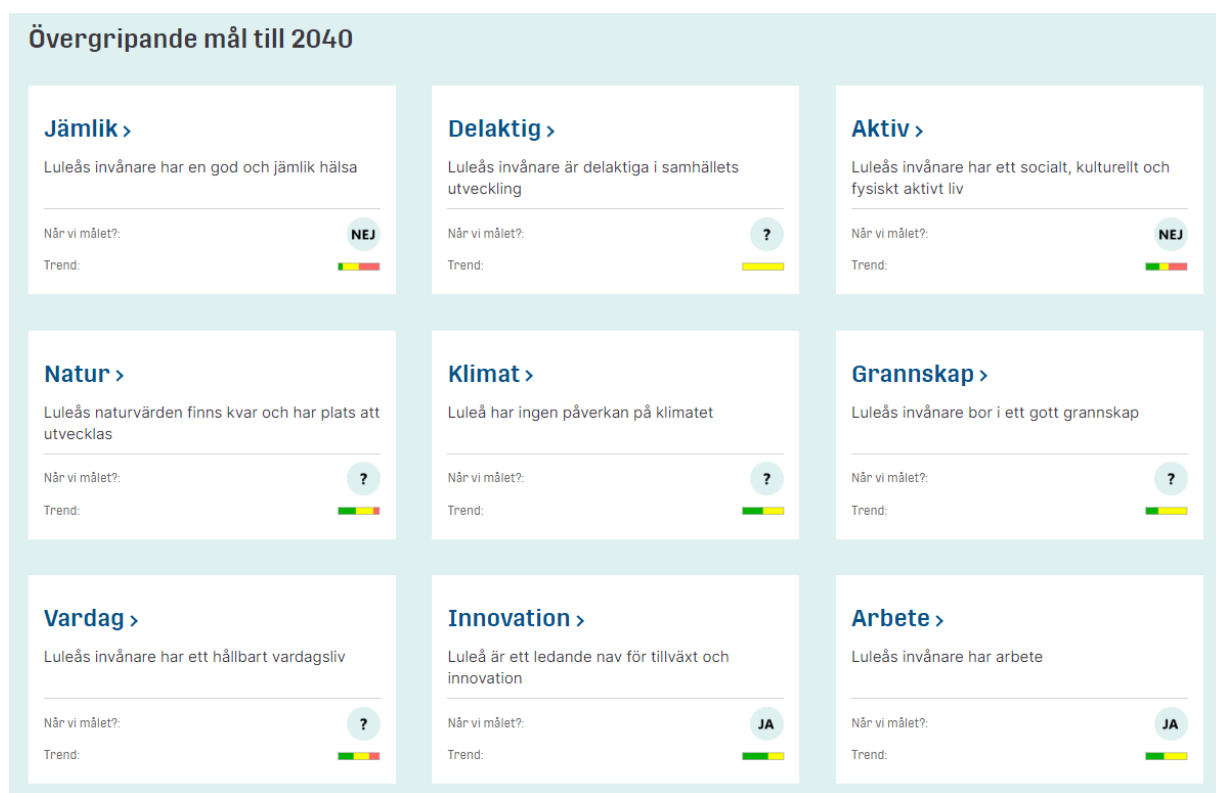
De nio övergripande målen beslutades av kommunfullmäktige i april 2019 för att visa hur vi omhändertar målen i Agenda 2030 samt för att göra hållbar utveckling från Vision Luleå 2040 tydligare. I november 2021 beslutades att visionsåret flyttades fram till 2040 från 2050.

Under året har en översyn av indikatorerna gjorts då några har rensats ut och andra har kommit till.

Denna uppföljning kommenterar varje år måloppfyllelse i förhållande till visionens år 2040. Analysen utförs av tjänstepersoner på kommunstyrelseförvaltningen med stöd av uppgifter från olika förvaltningar och kommunala bolag. Uppföljningen är ett faktaunderlag till arbetet med plan och budget samt verksamhetsplaner.

Indikatorerna presenteras på hemsidan, där de uppdateras kontinuerligt under året och varje år i november tas en rapport fram. Indikatorerna belyser samhällsutvecklingen och syftar inte till att följa kommunens verksamhetsutveckling.

Detta är den sjätte rapporten som visar att vägen för att nå målen är inledd och att mycket arbete återstår. Med 15 år kvar till 2040 är det naturligt att det för de flesta mål är osäkert om de kan nås. För två av målen bedöms utmaningen vara större, det gäller för Jämlik och Aktiv. För dessa mål rekommenderas mer kraftfulla insatser. För två av målen är bedömningen att om arbetet fortsätter så kan målet nås 2040, detta gäller för Innovation och Arbete.

Jämlik

Luleås invånare har en god och jämlik hälsa

Målet syftar till att ge förutsättningar för jämlika livsvillkor, god hälsa och livskvalitet för alla genom att uppmärksamma olika villkor avseende kön, ålder, grupper och geografiska områden.

Bedömning

Målet kan inte nås till 2040

Målet följs med tio indikatorer, endast en av dessa bedöms ha en positiv trend. Fem indikatorer har negativa trender, det är bedömning av hälsa, ohälsodagar, medellivslängd, vräkningar som berör barn och olyckor på väg som alla är viktiga faktorer för jämlikhet.

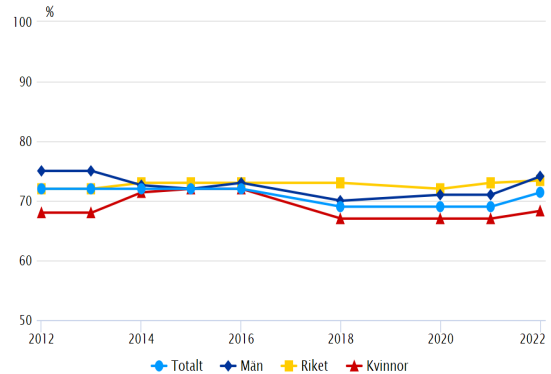
Resultatet visar tydliga skillnader mellan kön, åldersgrupper och geografiska områden. För att nå målet behövs ett fortsatt fokus på faktorer som påverkar jämlikheten. Detta berör även andra mål eftersom indikatorer som påverkar jämlikheten även finns under andra mål.

Det är ett bra urval av indikatorer för målet. Flera av indikatorerna mäter Luleåbornas upplevelse eller betyg.

Målet kommer inte att nås utan en stor mängd olika typer av åtgärder.

Indikator ÖM.1.1

Andel 16-84 år som har bedömt sitt allmänna hälsotillstånd som bra eller mycket bra

Dataälla: Folkhälsomyndigheten

Kommentar

Trenden bedöms vara negativ

Fler män än kvinnor uppger att de har en god självupplevd hälsa, 74 % jämfört med 68 %. Det har varit en negativ utveckling under flera år men mellan 2021 och 2022 har andelen ökat både bland män och kvinnor.

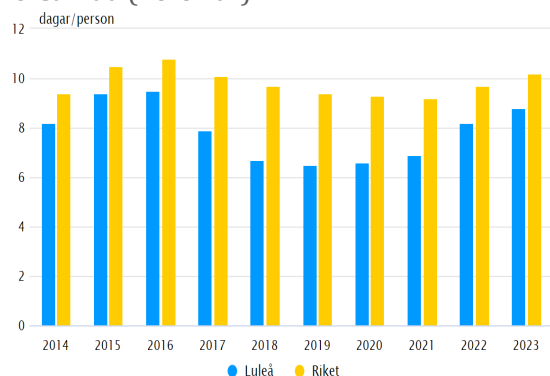
Undersökningen 2022 med ett utökat antal enkäter, visar att upplevd god hälsa sjunker med stigande ålder. I respektive åldersgrupp märks ingen större förändring förutom bland kvinnor 16-29 år där andelen med god självupplevd hälsa har minskat betydligt sedan 2014. De med lång utbildning har en bättre självupplevd hälsa än de med kort utbildning. Det finns också skillnader i hälsa beroende på var i kommunen man bor.

Både män och kvinnor i Luleå har sämre självupplevd hälsa jämfört med riket och med socioekonomiskt liknande kommuner.

Undersökningen Hälsa på lika villkor görs nationellt vartannat år. Vi har utökat antalet enkäter för 2010, 2014, 2018 och 2022.

Indikator ÖM.1.2

Antal utbetalda dagar med sjuk- och rehabiliteringspenning per registrerad försäkrad (16-64 år)

Datakälla: Försäkringskassan

Kommentar

Trenden bedöms vara negativ

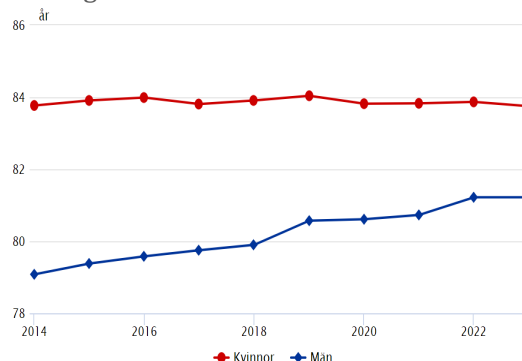
Kvinnor i Luleå (12,1) har fler utbetalda sjukdagar jämfört med män (5,8). Både män och kvinnor har lägre antal sjukdagar jämfört med riket.

Totalt så har Luleå färre utbetalningsdagar jämfört med riket (9,7) och socioekonomiskt liknande kommuner.

Trenden är negativ med ökat antal dagar sedan 2019 både i Luleå och i riket. Ökningen bland kvinnor har varit större i Luleå de senaste åren jämfört med riket medan männen följer samma negativa utveckling som i riket.

Indikator ÖM.1.3

Medellivslängd som den beräknade livslängden vid födseln

Datakälla: SCB

Kommentar

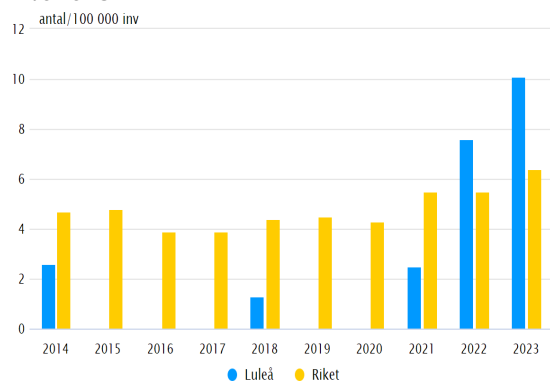
Trenden bedöms vara negativ

Kvinnor lever längre än män. För kvinnor ökade medellivslängden fram till 2013 då den högsta noteringen med 84,1 noterades. Därefter har det varierat något med en svag ökning mellan 2021 och 22 till 83,8 år i förväntad medellivslängd. Kvinnor i Luleå lever kortare jämfört med riket (84,7 år) och jämfört med och socioekonomiskt liknande kommuner (84,9 år). Både i riket och i socioekonomiskt liknande kommuner ökar medellivslängden bland kvinnor medan utvecklingen i Luleå är inte lika positiv. Medellivslängden bland män i Luleå har ökat varje år mellan 2013 och 2019, stod stilla några år men mellan 2021 och 2022 har det skett en kraftig ökning till 81,2 år i förväntad medellivslängd. Män i Luleå ligger nu på samma förväntade medellivslängd jämfört med riket och just under socioekonomiskt liknande kommuner (81,4). Utvecklingen i förväntad medellivslängd bland männen i Luleå följer samma trend som riket och socioekonomiskt liknande kommuner.

Nationellt visar att det finns en socioekonomisk skillnad där både kvinnor och män med lång utbildning lever 5-7 år längre än de med kort utbildning (beräkning gjord vid 30 års ålder).

Indikator ÖM.1.4

Antal barn berörda av vräkningar/avhysningar per 100 000 invånare

Datakälla: Kronofogden och SCB

Kommentar

Trenden bedöms vara negativ

Trenden bedöms som negativ och antalet vräkt barnfamiljer har ökat jämfört med 2018.

Trenden för riket visar inte samma ökning. Luleå har en liknande trend och ungefär samma värde som gruppen socioekonomiskt liknande kommuner.

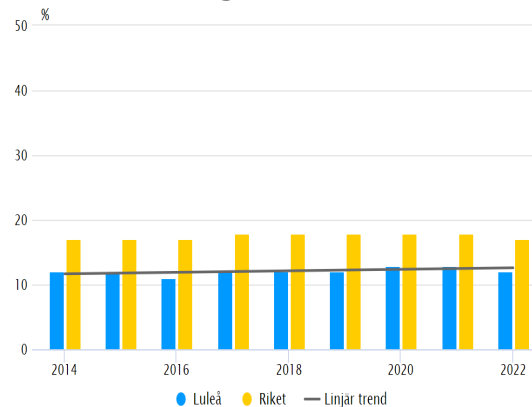
Anledningen till vräkning kan bero på osäkra bostadskontrakt, olovliga uthyrningar, störningar eller obetalda hyror m.fl. Socialtjänsten är informerad när om en barnfamilj mot förmodan skulle vräkas. Socialtjänsten beaktar barnperspektivet.

Vid uppsägning av hyresgäst ges information om möjligheten att ansöka om ekonomiskt bistånd, om orsaken till uppsägning beror på obetalda hyror. Trots detta är det få som ansöker eller fullföljer sin ansökan.

Under mars 2024 kommer flera verksamhetsområden inom socialförvaltningen och bland annat det kommunala hyresbolaget träffas för att tillsammans se över utveckling av det vräkningsförebyggande arbetet i Luleå kommun.

Indikator ÖM.1.5

Andelen barn och unga (0-19 år) som tillhör ett hushåll med låg ekonomisk standard

Datakälla: SCB

Hushållets sammanlagda inkomster beräknas och sedan fördelas det lika mellan alla boende i hushållet. En låg ekonomisk standard har då personer i hushåll som ligger under eller på 60% av medianvärdet för riket. Sedan tar man ut andelen 0-19 år som lever i hushåll med låg ekonomisk standard.

Kommentar

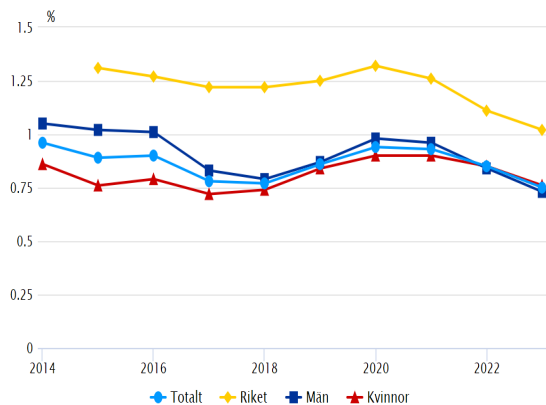
Trenden bedöms vara oförändrad

I Luleå är det klart färre barn och unga 0-19 år som finns i familjer med låg ekonomisk standard jämfört med riket och med socioekonomiskt liknande kommuner, 12% i Luleå jämfört med 17% i riket.

Uppgifter om barn 0-17 år som finns i ekonomiskt utsatta hushåll (Rädda barnens mått på "barnfattigdom") visar också att Luleå har bättre resultat jämfört med riket. År 2022 var det 590 barn fördelat i kommunens alla olika delar som fanns i ekonomiskt utsatta hushåll. I två stadsdelar finns det fler än 100 barn vardera i ekonomiskt utsatta hushåll.

Indikator ÖM.1.6

Andel vuxna med ekonomiskt bistånd i 10-12 mån under året

Datakälla: Socialstyrelsen

Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

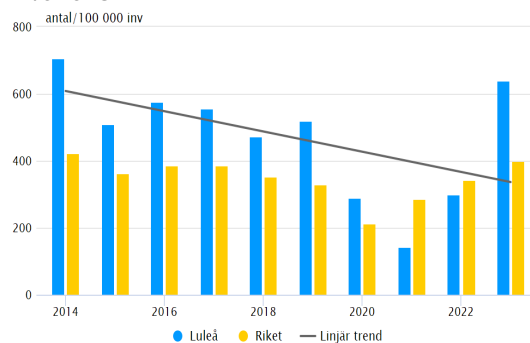
Trenden bedöms som positiv i Luleå vilket överensstämmer med riket. Den positiva utvecklingen och värden som är bättre än riket beror troligen på den goda arbetsmarknaden i norra Sverige. Orsakerna till långvarigt behov av ekonomiskt bistånd är oftast svag förankring på arbetsmarknaden, långvarig psykisk ohälsa och sjukskrivning. Andelen som har mycket långvarigt behov av bistånd är 26-28% av alla biståndsmottagare.

För år 2023 noteras i stort sett ingen skillnad mellan män och kvinnor.

Luleå har liknande värden som socioekonomiskt liknande kommuner.

Indikator ÖM.1.7

Antal polis- och sjukhusrapporterade trafikolyckor med personsador per 100 000 invånare

Datakälla: STRADA och SCB

Indikatorn visar antal trafikolyckor per 100 000 invånare som inneburit personskada eller har haft en dödlig utgång.

Kommentar

Trenden bedöms vara negativ

Från 2020 sker en mindre ökning av registrerade olyckor på väg vilket gör trenden negativ i ett kort tidsperspektiv. I ett längre tidsperspektiv är trenden svagt positiv.

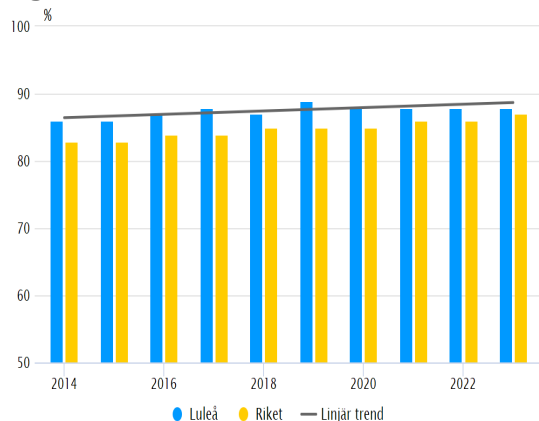
Det var förväntat att olycksantalet skulle öka igen efter pandemin när resvanorna har återgått till den trafiknorm och de resmönster som fanns före pandemin. Beskrivningen av singelolyckorna visar att elskotern har ökat som färdmedel. 2023 var ungefär 45% av de skadade fotgängare och 30% var cyklister som oftast skadat sig i singelolyckor.

Luleå har fler trafikolyckor jämfört med genomsnittet för riket och jämfört med andra större städer är vi i gruppen med de sämsta värdena. Dock är det svårt att jämföra oss eftersom de ofta inte inkluderar olyckor för fotgängare.

Vi behöver minska den stora mängden singelolyckor för gångare och cyklister med riktade insatser.

Indikator ÖM.1.8

Andel barn, 1-5 år, inskrivna i förskola oavsett regi

Datakälla: Skolverket och SCB

Kommentar

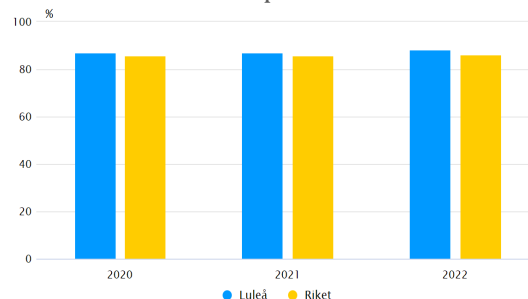
Trenden bedöms vara oförändrad

Andelen barn i förskola har varit stadigt hög i mer än tio år. Drygt 88 procent av barnen i förskoleåldern finns i förskolan. Det är något fler än i riket som helhet. Jämfört med andra större städer ligger Luleå i mittengruppen, med små skillnader mellan kommunerna. Om vi jämför med socioekonomiskt liknande kommuner är i vi gruppen med de sämsta värdena, Östersund och Kalmar ligger över 90%.

Luleå kommun har länge haft en väl utbyggd förskola med en hög andel förskollärare vilket har gjort att en plats i förskolan är attraktiv. Vårdnadshavare har under lång tid prioriterat att låta sina barn ta del av omsorg, lek och lärande som erbjuds i verksamheterna. De flesta av de barn som inte går i förskola är yngre än 3 år. I åldrarna 3-5 år går nästan 98% av barnen i förskola. Flickor och pojkar tar del av verksamheten i ungefär lika stor grad.

Indikator ÖM.1.9

Andel 16-84 år som har bedömt sitt psykiska välbefinnande som gott eller mycket gott i en enkät med flera olika påståenden

Datakälla: Folkhälsomyndigheten

Kommentar

Trenden bedöms vara oförändrad

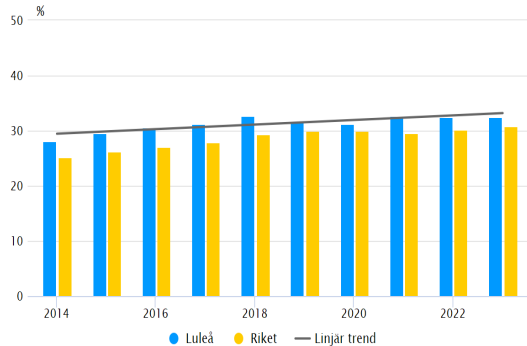
Det är ungefär lika andel män och kvinnor 16-84 år i Luleå som har gott psykiskt välbefinnande. Kvinnor i Luleå har ett bättre psykiskt välbefinnande än kvinnor i riket 88% respektive 85%. Män ligger på samma nivå som i riket med 87%.

Totalt, för både män och kvinnor, så är det en något högre andel med gott psykiskt välbefinnande i Luleå jämfört med riket och med socioekonomiskt liknande kommuner.

2022 hade undersökningen i Luleå ett utökat antal enkäter. Där framgår att det är i yngre åldrar det psykiska välbefinnandet är lägst med 81% både för män 16-29 år och kvinnor 16-44 år. Undersökningen visar inga skillnader i psykiskt välbefinnande i förhållande till utbildningsgrad. Talet har bara värden för tre år.

Indikator ÖM.1.10

Andel dagar med föräldrapenning som tas ut av män

Datakälla: Försäkringskassan

Kommentar

Trenden bedöms vara oförändrad

Utvecklingen har varit svagt positiv på lång sikt, men har de tre senaste åren haft en oförändrad trend.

År 2023 tar män ut 32,6% av det totala antalet dagar med föräldrapenning, vilket är en mycket liten förbättring jämfört med 2022. Jämfört med genomsnittet för riket ligger Luleås värde högre. Rikets utveckling fortsätter att vara positiv efter en liten försämring 2021. I jämförelse med andra större städer ligger Luleås värde bland de högsta, på tredje plats efter Umeå och Uppsala.

Men det är fortfarande lång väg kvar till att föräldrar delar lika på dagarna i föräldraförsäkringen.

Delaktig

Luleås invånare är delaktiga i samhällets utveckling

Målet syftar till att ge förutsättningar för delaktighet, jämställd representation och att försvara demokratin.

Bedömning

Det är osäkert om målet kan nås till 2040

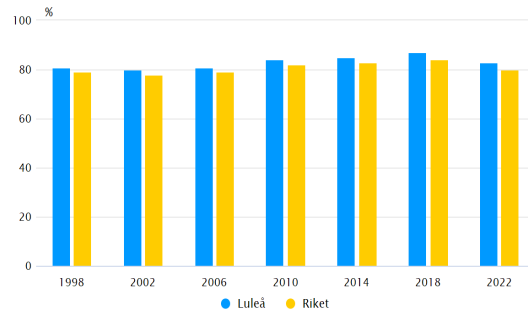
Målet följs med sex indikatorer. För samtliga bedöms trenden som otydlig eller oförändrad. Indikatorer som hör ihop med valet redovisas vart fjärde år.

Sammantaget visar uppföljningen på att Luleå ligger långt ifrån målet och att det behövs en kraftsamling för att öka medborgarnas möjligheter till delaktighet. Det finns stora skillnader i upplevelse av tillit beroende på åldersgrupp och utbildningsnivå.

Urvalet av indikatorer för målet är bra men skulle behöva kompletteras med en indikator som visar kommunens arbete för medborgarnas dialog och delaktighet. Flera av indikatorerna mäter kommuninvånarnas upplevelse eller betyg.

Indikator ÖM.2.1

Andel som deltar i valet till kommunfullmäktige

Dataälla: Valmyndigheten och SCB

Kommentar

Trenden bedöms vara oförändrad

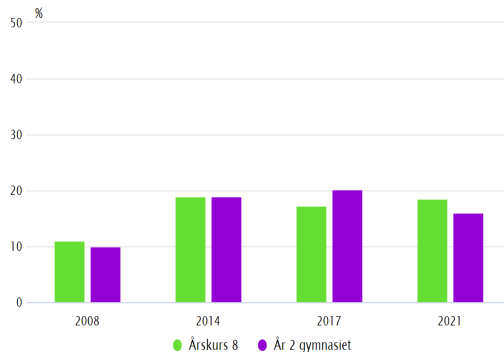
År 2022 var andelen som röstade till kommunfullmäktige i Luleå 83,42 %, vilket är en minskning sedan förra valet. Det är något högre valdeltagande bland kvinnor 85 procent jämfört med 82 procent av männen.

Valdeltagandet varierar i olika stadsdelar från 91,3 till 68,8 procent. Skillnaderna har ökat från förra valet från 19 till 22,5 procent mellan den valkretsen med högst och den med lägst valdeltagande. Att skillnaderna har ökat kan vara ett tecken på ökande klyftor.

Luleå har en högre andel röstande jämfört med riket som har 80,4 procent. Vid förra valet hade Luleå betydligt högre valdeltagande jämfört med socioekonomiskt liknande kommuner men ligger nu strax under och i dessa kommuner har valdeltagandet inte minskat. I riket totalt har valdeltagandet till kommunvalet minskat.

Indikator ÖM.2.2

Andel i årskurs 8 och år 2 på gymnasiet som tror sig ha stor möjlighet att själv föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen

Datakälla: Lokal ungdomspolitisk undersökning (LUPP)

Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

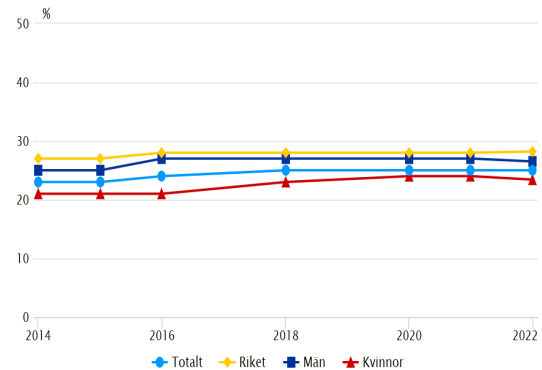
Andelen i åk 8 som anser att de har ganska eller mycket stora möjligheter att föra fram sin åsikt till de som bestämmer har ökat något sedan förra undersökningen. Det är fler pojkar än flickor som tycker att de har stora möjligheter att föra fram sina åsikter.

I år två på gymnasiet har andelen som anser att de har ganska eller mycket stora möjligheter att föra fram sin åsikt till de som bestämmer minskat med drygt fyra procent. Det är även här fler pojkar än flickor som tycker att de har stora möjligheter att föra fram åsikter. Fler flickor än pojkar upplever mycket små/inga möjligheter att föra fram sina åsikter.

Beaktas bör att svarsfrekvensen i båda årskurserna var väsentligt högre år 2021 i jämförelse med 2017. Undersökningen genomförs inte varje år, nästa genomförs 2025.

Indikator ÖM.2.3

Andel 16-84 år med avsaknad av tillit till andra

Datakälla: Folkhälsomyndigheten

Svar på fråga i befolkningsundersökningen Hälsa på lika villkor: "Tycker du att man i allmänhet kan lita på de flesta människor?"

Kommentar

Trenden bedöms vara oförändrad

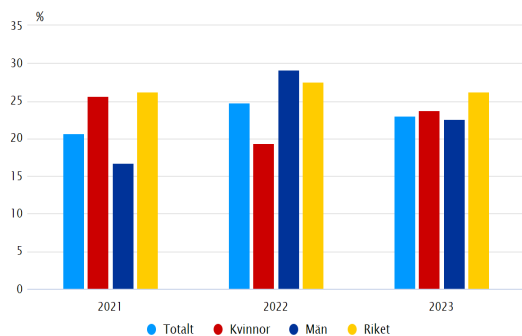
På lång sikt finns det en mycket svag negativ trend. År 2022 är det 23 % kvinnor och 27 % män som uppgett att de inte anser sig lita på andra. Högsta andelen som inte anser sig lita på andra finns i åldersgruppen 16-29 år. Med stigande ålder ökar tilliten till andra. Det finns även geografiska skillnader och en socioekonomisk skillnad där de med kort utbildning i större utsträckning saknar tillit till andra jämfört med de med lång utbildning, både för kvinnor och män.

I riket uppger 29% av männen och 28% av kvinnorna att de saknar tillit till andra, vilket är en högre andel än i Luleå. Jämfört med socioekonomiskt liknande kommuner är det färre här som saknar tillit till andra.

Undersökningen Hälsa på lika villkor görs nationellt vartannat år. Vi har utökat antalet enkäter för 2010, 2014, 2018 och 2022.

Indikator ÖM.2.4

Andel vuxna, 18-84 år, som bedömer möjligheten att påverka innehållet i politiska beslut i kommunen som bra

Datakälla: SCBs medborgarundersökning

Medborgarundersökningen ställer frågan "Vad tycker du om möjligheterna som kommunens invånare har att påverka innehållet i politiska beslut?". Här visas andelen som har svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" på frågan. De som har svarat "Vet inte"/"Ingen åsikt" har exkluderats.

Kommentar

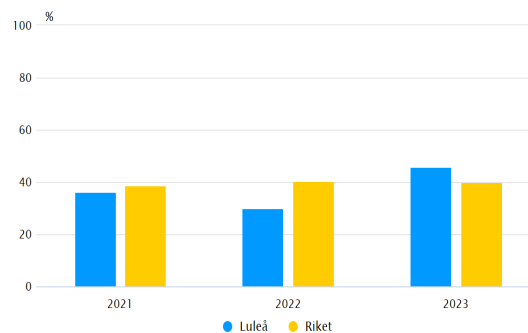
Trenden bedöms vara otydlig

Indikatorn var tidigare ett betygsindex av svar på flera frågor, indexet hade en negativ utveckling mellan 2014 och 2020.

Utvecklingen mellan 2021 till 2022 var totalt sett positiv, men med en tydlig skillnad mellan könen. År 2023 visar fortfarande ett bättre resultat än 2021 men något lägre resultat än 2022 samt att skillnaderna mellan män och kvinnor har utjämnats. Luleå har ett sämre värde än genomsnittet för riket.

Indikator ÖM.2.5

Andel av invånarna 18-84 år som bedömer möjligheten att påverka inom kommunal verksamhet som mycket bra och ganska bra

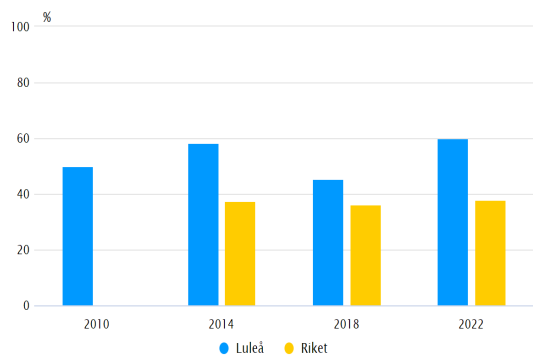
Datakälla: SCBs medborgarundersökning

Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

Utvecklingen visar på en ganska stark ökning 2023 i jämförelse med 2022. Luleå har ett bättre värde än genomsnittet för riket och ligger på sjätte plats jämfört med andra större städer. I dagsläget kan vi inte presentera uppgifter vad gäller resultat fördelat på män och kvinnor.

Indikator ÖM.2.6

Andel kvinnor på ordförandeposter i kommunen (nämnd, styrelse och olika beredningar direkt under kommunfullmäktige)

Datakälla: SCB

Redovisas vart fjärde år efter valet.

Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

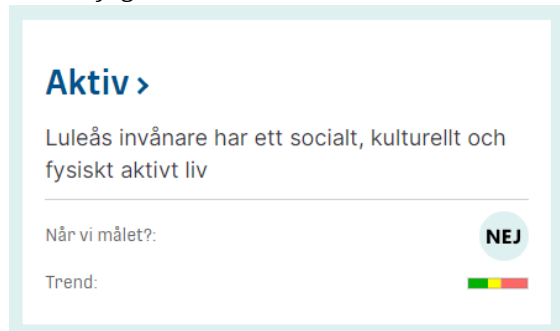
Luleå ligger på sjätte plats bland de större städerna och över genomsnittet för riket på 36%.

Åren 2014-2017 var andelen kvinnor på ordförandeposter 58%.

Aktiv

Luleås invånare har ett socialt, kulturellt och fysiskt aktivt liv

Målet syftar till att ge jämlika förutsättningar för ett aktivt föreningsliv och öka möjligheterna att utöva och delta.

Bedömning

Målet kan inte nås till 2040

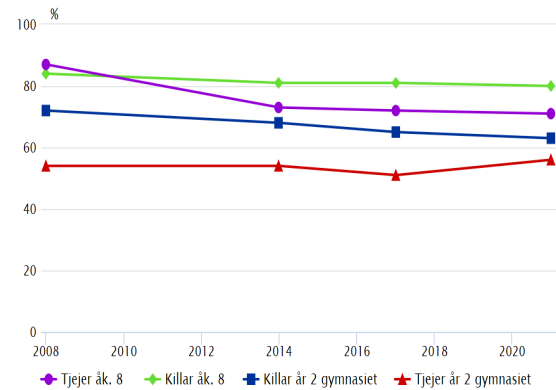
Målet följs med nio indikatorer, tre av dessa bedöms ha en positiv trend. Fyra indikatorer visar en negativ trend, det är unga i idrottsföreningar, fetma, bibliotekslån samt kulturskolans verksamhet och dessa trender är ofta tydligt negativa.

Det är ett bra urval av indikatorer för målet. Flera av indikatorerna mäter Luleåbornas upplevelse eller betyg.

Målet kommer inte att nås utan en stor mängd olika typer av åtgärder.

Indikator ÖM.3.1

Andel unga som upplever att det finns mycket att göra på fritiden

Datakälla: Lokal ungdomspolitisk undersökning (LUPP)

Indikatorn visar andelen av eleverna i åk 8 och år 2 på gymnasiet som upplever att det finns ganska mycket eller väldigt mycket att göra på fritiden.

Kommentar

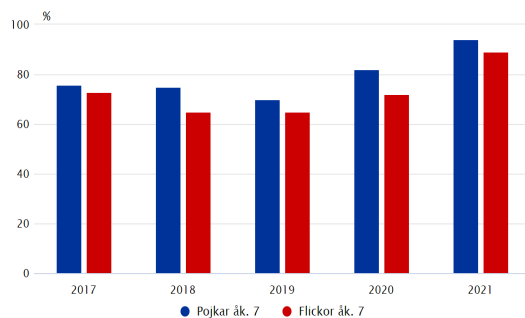
Trenden bedöms vara oförändrad

Luleå kommun erbjuder ett fritidsutbud med stora möjligheter att utöva olika typer av sport men utbudet av kulturella och kreativa aktiviteter är av mindre omfattning. Enkäten 2021 genomfördes mitt i pandemin då ungas tillgång till fritidsutbudet var begränsat. Killar upplever sig ha ett större utbud än vad tjejer gör i båda åldersgrupperna. I jämförelse med 2017 år är trenden negativ för killar i åk 8 och år 2 på gymnasiet samt tjejer i åk 8. Tjejer år 2 på gymnasiet ökar med 5,6% i jämförelse med 2017 och närmar sig rikets nivåer.

Bland unga med annan könstillhörighet kan en ökning med ca 15% ses jämfört med 2017. Nästa undersökning genomförs 2025.

Indikator ÖM.3.2

Andel i årskurs 7 som rör på sig minst en timme så de blir andfådda, tre gånger eller mer per vecka

Datakälla: Skolans hälsosamtal

Indikatorn visar andelen per läsår. Läsår 2020/2021 motsvarar 2021 i diagrammet.

Kommentar

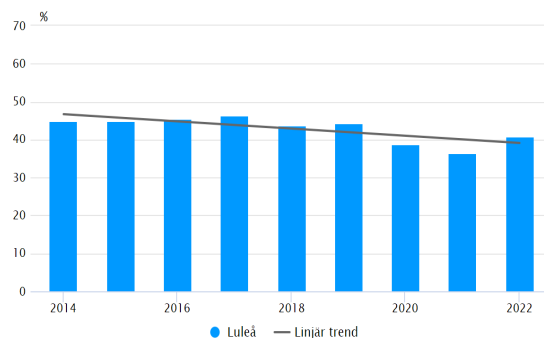
Trenden bedöms vara positiv

Trenden är positiv på längre sikt men 2019 visar diagrammet en sämsta notering som sedan ökar igen. Under 2019 ökades grundskolans undervisningstid i idrott och hälsa, eleverna har nu 160 minuter per vecka, jämfört med tidigare 110 minuter. Detta är nog en del av förklaringen till att andelen har ökat efter 2019. Pojkarna är fortfarande mer fysiskt aktiva jämfört med flickorna.

Insamlingen av uppgifter för talet har förändrats och därför finns det inte underlag för 2022-2024.

Indikator ÖM.3.3

Antal deltagartillfällen i LOK-stödsberättigade idrottsföreningar per invånare 7-20 år

Datakälla: Riksidrottsförbundet

Deltagartillfällen är alla närvarande deltagare i av Riksidrottsförbundet godkända sammankomster för vilken föreningen sökt statligt lokalt aktivitetsstöd.

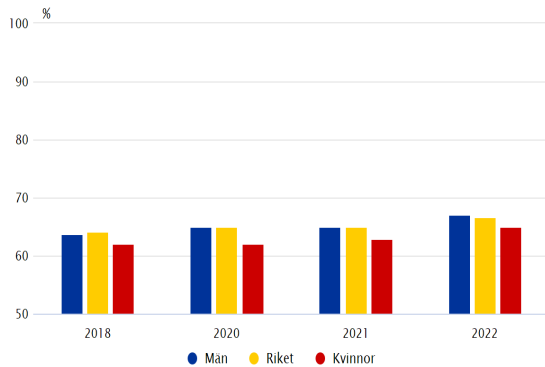
Kommentar

Trenden bedöms vara negativ

På lång sikt har vi en negativ trend med minskat deltagande. Under pandemin påverkades deltagandet mycket tydligt negativt och utvecklingen har nu vänt. Jämfört med andra större städer har vi det bästa värdet. Det finns en liten skillnad mellan killar och tjejers deltagande, killar är något mer aktiva i idrottsföreningar (42% jämfört med 39%). Tjejernas deltagande är mycket högre än genomsnittet för riket som är 25%. Vi har ett mycket mer jämställt deltagande här.

Indikator ÖM.3.4

Andel 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka

Datakälla: Folkhälsomyndigheten

WHO rekommenderar vuxna att vara fysiskt aktiva minst 150 minuter per veckan med minst måttlig intensitet. För barn och unga (5-17 år) minst 60 minuter per dag.

Kommentar

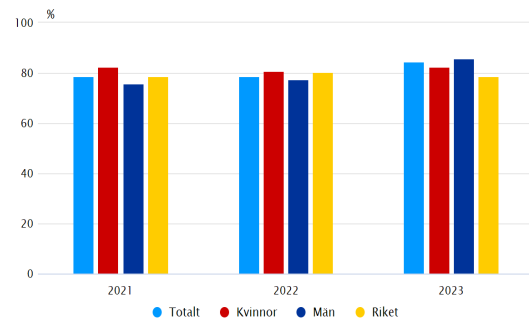
Trenden bedöms vara oförändrad

Andelen kvinnor och män som är fysiskt aktiva 150 min per vecka har ökat sedan 2018. Något fler män än kvinnor är fysiskt aktiva. Jämfört med riket är det något färre kvinnor och lika hög andel män som är fysiskt aktiva enligt rekommendationen. Totalt sett så har Luleå sämre värden både jämfört med riket och socioekonomiskt liknande kommuner. Flest fysiskt aktiva minst 150 min/vecka finns i åldersgruppen 16-29 år, andelen sjunker sedan med stigande ålder. Det finns en socioekonomisk skillnad där de med lång utbildning är fysiskt aktiva i större utsträckning än den med kort utbildning.

Undersökningen Hälsa på lika villkor görs nationellt vartannat år med ett mindre antal enkäter per kommun. Frågan om fysiskt aktiva, 150 min i veckan, infördes 2018. Vi har utökat antalet enkäter i undersökningen 2018 och 2022.

Indikator ÖM.3.5

Andel vuxna, 18-84 år, som bedömer möjligheterna att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar som bra

Datakälla: SCBs medborgarundersökning

Medborgarundersökningen ställer frågan "Vad tycker du om möjligheten för invånare att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar?". Här visas andelen som har svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" på frågan. De som har svarat "Vet inte"/"Ingen åsikt" har exkluderats.

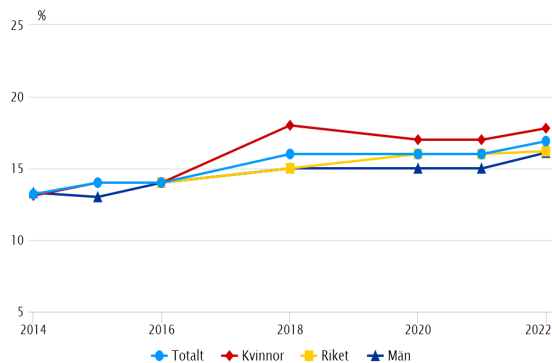
Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

Talet är nytt och har bara uppgifter för tre år, det senaste året har betyget förbättrats och männen är nu mer nöjda än kvinnorna. Luleå får ett betyg som ligger över genomsnittet för riket. Jämfört med andra större städer ligger vi på femte plats, med Lund och Trollhättan i topp. När invånarna bedömer de belysta motionsspåren så får vi en topplacering efter Trollhättan. För bedömningen av öppettider och skötsel får vi betyg som ligger över genomsnittet för riket.

Indikator ÖM.3.6

Andel 16-84 år med ett BMI högre än 30

Datakälla: Folkhälsomyndigheten

Fetma har personer med ett Body Mass Index (BMI) på 30 eller högre. BMI är ett mått på förhållandet mellan vikt och längd.

Kommentar

Trenden bedöms vara negativ

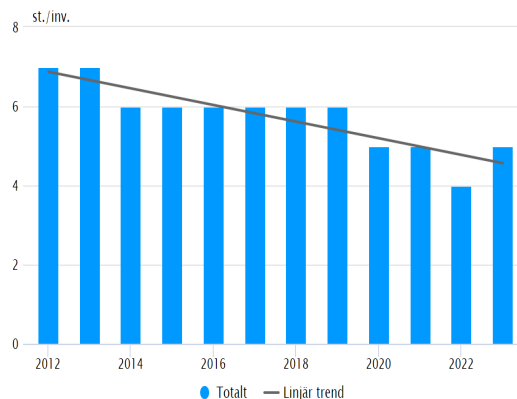
Andelen kvinnor med fetma ökade kraftigt mellan 2014 och 2018 och ligger kvar på ungefär samma nivå, 17,8 procent. Även bland männen finns en liten ökning till 16,1 procent. Det är fler kvinnor i Luleå än i riket som har fetma, andelen bland män är lika i Luleå och i riket.

Nationellt så är det ungefär dubbelt så många både kvinnor och män med förgymnasial utbildning som har fetma jämfört med dem med eftergymnasial utbildning.

Undersökningen Hälsa på lika villkor görs nationellt vartannat år med ett mindre antal enkäter per kommun. Vi har ökat antalet enkäter i undersökningen 2010, 2014, 2018 och 2022.

Indikator ÖM.3.7

Lån från kommunala bibliotek, antal/inv

Datakälla: Kungliga biblioteket och SCB

Indikatorn redovisar totalt antal lån i kommunen (inkl all media och barnlitteratur) per invånare. Avser endast folkbibliotek (skolbibliotek ingår inte).

Kommentar

Trenden bedöms vara negativ

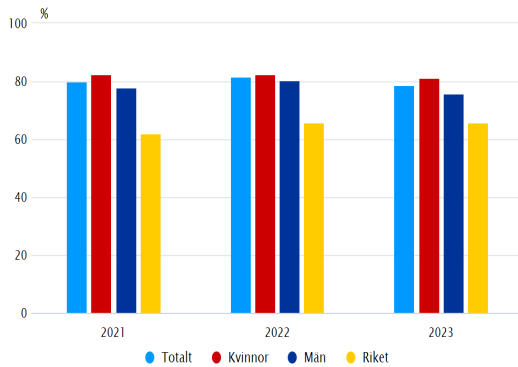
Antalet lån per invånare har i Luleå precis som i övriga Sverige en minskande trend. 2023 hade vi 4,7 lån per invånare, ett värde som ligger strax under rikets 5,0. I jämförelse med andra större städer ligger vi i mittengruppen, långt under Umeå som har det högsta värdet med 10,4 lån per invånare.

En möjlig påverkande faktor till färre lån kan vara att två bibliotek stängt under de senaste tre åren (Bergnäset och Möjlkudden).

Medborgarundersökningen visar att bland annat att 86% är nöjda med de aktiviteter som biblioteken arrangerar. När invånarna bedömer utbudet av böcker och tidskrifter så får vi ett betyg som ligger nära medelvärdet för alla kommuner.

Indikator ÖM.3.8

Andel vuxna, 18-84 år, som bedömer det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen som bra

Datakälla: SCBs medborgarundersökning

Medborgarundersökningen ställer frågan "Vad tycker du om det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen (t.ex. konstupställningar, teater, konserter etc.)?". Här visas andelen som har svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" på frågan. De som har svarat "Vet inte"/"Ingen åsikt" har exkluderats.

Kommentar

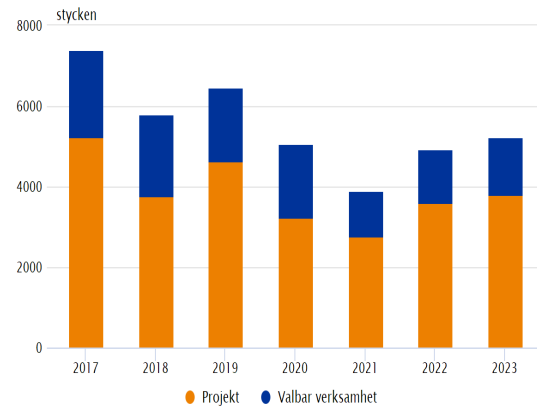
Trenden bedöms vara positiv

Talet är nytt och har bara uppgifter för tre år, med en försämring för 2023. Kvinnor är generellt mer nöjda med kultur- och nöjeslivet jämfört med män. Luleå får ett högre betyg jämfört med riket som ligger på 65,9%. Jämfört med andra större kommuner ligger vi i mitten med liknande värden som Lund och Östersund. I topp ligger Karlstad, Helsingborg och Umeå.

Vi får också ett högt betyg på vårt arbete för att främja det lokala kulturlivet, 77% av invånarna ger ett högt betyg jämfört med riket som ligger på 60,5%.

Indikator ÖM.3.9

Antal deltagande elever i kulturskolans verksamhet, i både valbara kurser och projekt

Datakälla: Kulturskolan

Valbara kurser finns inom musik, dans, bild och media. Elever, i åldrarna 6-19 år, anmäls av föräldrarna. Kulturskolan är också en resurs med projekt och det är förskole- och skolpersonal anmäler sin klass eller grupp i åldrarna 1-19 år. Läsår 2020/2021 motsvarar 2021 i diagrammet.

Kommentar

Trenden bedöms vara negativ

Trenden har vänt och är positiv på kort sikt, men på längre sikt negativ. De senaste åren har verksamheter återhämtat sig efter pandemi och med nya lokaler.

Antal deltagande elever i projekt varierar och det har oftast att göra med vilken typ av aktiviteter som erbjuds. Även hur stora grupperna är och om man träffas en eller flera gånger påverkar. Då det är pedagogerna som anmäler sina grupper/klasser till projekten så speglar könsfördelningen inom respektive åldersgrupp i kommunen. För deltagande i valbara kurser finns en lägre representation av pojkar, läsåret 2023/2024 var 39% av deltagarna pojkar och 61% flickor.

Det är svårt att jämföra med andra kommuners kulturskoleverksamhet, då uppdrag och organisering skiljer sig åt.

Natur

Luleås naturvärden finns kvar och har plats att utvecklas

Målet syftar till att ge förutsättningar för bevarad och återetablerad biologisk mångfald, utvecklade ekosystemtjänster samt förstärka möjligheterna att vara i naturen

Bedömning

Det är osäkert om målet kan nås till 2040

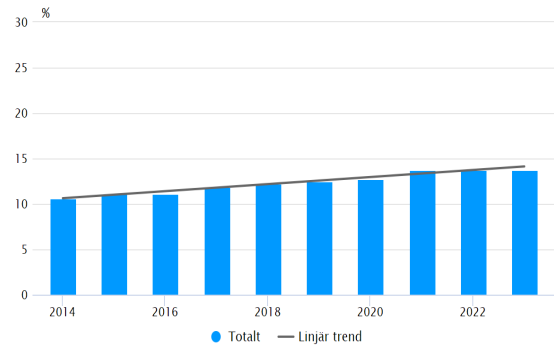
Målet följs med sju indikatorer, tre av dessa har en positiv trend. En indikator visar en negativ utveckling och det är exploaterad kuststrand.

Indikatorerna visar att det krävs fler åtgärder för att nå målet. Verkningsfulla åtgärder som berör flera stora samhällsaktörer, förutom kommunen.

Det är svårt att hitta ett bra urval av indikatorer som fångar den faktiska utvecklingen i naturen, det är också svårt att jämföra sig med andra kommuner. Det är tydligt att mål för biologisk mångfald inte kommer att nås med nuvarande trend. Ingen av indikatorerna mäter Luleåbornas upplevelse eller betyg.

Indikator ÖM.4.1

Andel av markytan på öarna som är skyddade

Datakälla: Egen

Indikatorn avser naturreservat och biotopskydd.

Kommentar

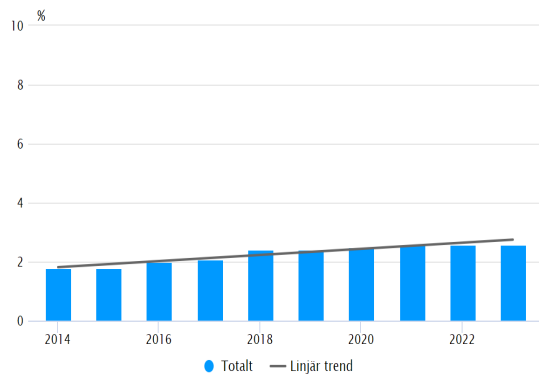
Trenden bedöms vara positiv

Värdet har inte förändrats de senaste fyra åren, men på lång sikt är trenden ändå svagt positiv. Under 2017 bildades kommunens första marina naturreservat, Kallfjärden.

Luleå kommun har planer på att bilda tre nya naturreservat i skärgården under de närmaste åren.

Indikator ÖM.4.2

Andel skyddad produktiv skogsmark

Datakälla: Egen

Indikatorn omfattar naturreservat, naturminne och biotopskyddsområden.

Kommentar

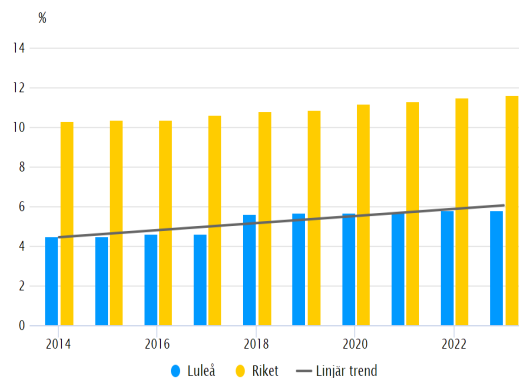
Trenden bedöms vara positiv

Trenden har under flera år varit mycket svagt positiv, med en genomsnittlig ökning på 0,1 % per år. Arealen skyddsvärd skog som finns kvar totalt sett i kommunen uppgår till några enstaka ytterligare procent.

Några pågående statliga reservatsbildningar kommer att öka den skyddade arealen ytterligare några tiondelar.

Indikator ÖM.4.3

Andel av kommunens areal som är skyddad natur

Datakälla: SCB

Skyddad natur är nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde och biotopskyddsområde

Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

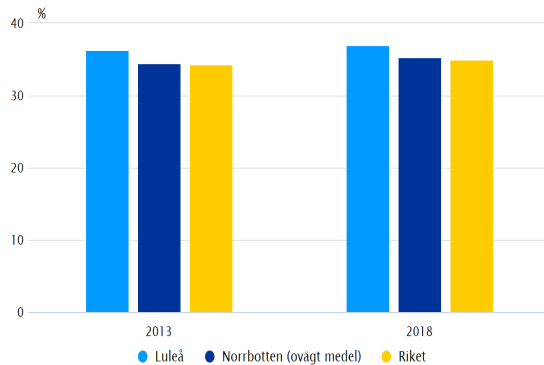
Trenden har på lång sikt varit svagt positiv, de senaste åren har dock utvecklingen stannat av. Under 2017 bildades naturreservatet Kallfjärden som skyddar ett stort havsområde, vilket syns i statistiken från och med 2018.

Luleå kommun ligger långt under genomsnittet för riket och jämför man med andra större städer ligger vi i mittengruppen. I gruppen med de högsta värdena finns flera fjällkommuner men även Lund och Västerås.

Om man tittar på skyddet av havet så är 7,4% av den ytan skyddad, det ligger under värdet för riket (9%). Jämför man med andra kommuner så har Helsingborg 42% skyddad havsareal och Södertälje samt Norrköping ligger på 26%.

Indikator ÖM.4.4

Andel exploaterad area av 100 m strandzon längs fastlandskusten

Datakälla: Länsstyrelsen

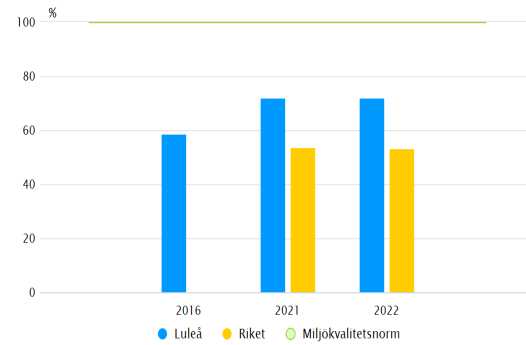
Kommentar

Trenden bedöms vara negativ

Exploateringsgraden längs kommunens fastlandskust är hög och andelen kvarvarande oexploaterad strand minskar kontinuerligt. Värdena varierar mycket i riket och det är svårt att jämföra kommuner, beroende på kuststräcka och storlek på befolkningen. Luleå kommun har en högre exploateringsgrad än riket och ligger även högt i förhållande till övriga kustkommuner i Norrbotten.

Indikator ÖM.4.5

Andel sjöar med god ekologisk status

Datakälla: VISS, Länsstyrelsen

Enligt EU:s ramdirektiv för vatten ska alla vattenförekomster uppnå minst god ekologisk status. Klassningar görs i olika cykler.

Kommentar

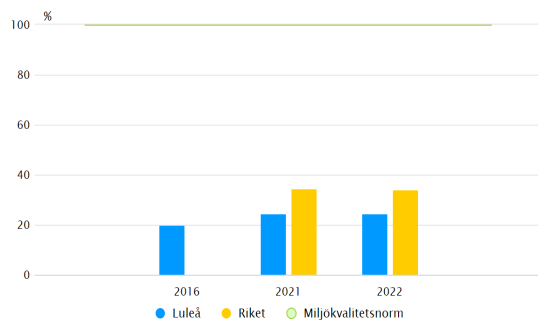
Trenden bedöms vara otydlig

Det senaste värdet visar en liten försämring. I Luleå kommun klarar de flesta sjöar upp till god eller hög status. I några fall bidrar dock övergödning, fysiska ingrepp och påverkan på sjöarnas hydrologi till att miljö kvalitetsnormen inte nås.

Luleå ligger över genomsnittet för riket och har ett av de högsta (bästa) värdena jämfört med andra större städer.

Indikator ÖM.4.6

Andel vattendrag med god ekologisk status

Datakälla: VISS, Länsstyrelsen

Enligt EU:s ramdirektiv för vatten ska alla vattenförekomster uppnå minst god ekologisk status. Klassningar görs i olika cykler.

Kommentar

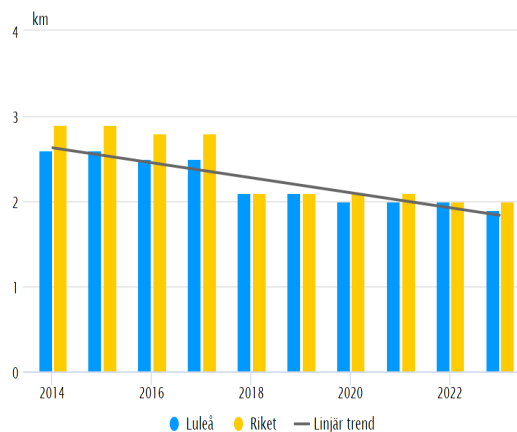
Trenden bedöms vara otydlig

Trenden är oförändrad sedan 2016. I Luleå kommun är många vattendrag påverkade av fysiska ingrepp som bland annat ger upphov till vandringshinder för vattenlevande organismer. Vi har exempelvis inte samma problem med övergödning som man har i andra delar av landet.

Vi ligger under genomsnittet för riket (34,3%) och har det lägsta (sämsta) värdet jämfört med andra kommuner i Norrbotten.

Indikator ÖM.4.7

Boendes medelavstånd till skyddad natur

Datakälla: SCB

Skyddad natur är nationalpark, naturreservat, biotopskyddsområde, naturminne, vattenskyddsområde, djur- och växtskyddsområde och kulturreservat.

Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

Medelavståndet minskar något mellan åren, men generellt har flertalet av de boende i kommunen fortfarande långt till skyddad natur. Det är framför allt naturreservatet Ormberget-Hertsölandet som angränsar mot några större bostadsområden, som Hertsön, Kronan och Björkskatan, ger många invånare tillgång till natur. I stora delar av övriga stadsbygden är avstånden större.

Vi ligger något bättre än genomsnittet för riket men vi är i den sämre halvan jämfört med andra större städer. Invånarna i Helsingborg och Trollhättan ligger i topp med ett medelavstånd på ca 1 km.

Klimat

Luleå har ingen påverkan på klimatet

Målet syftar till att nå klimatneutralitet genom effektivare användning av energi, ökad andel av förnybara bränslen och egen produktion av förnybar energi.

Bedömning

Det är osäkert om målet kan nås till 2040

Målet följs med åtta indikatorer, hälften av dessa bedöms ha en positiv trend.

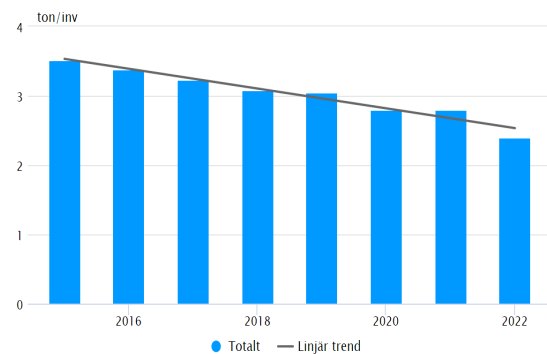
Det krävs flera mycket kraftfulla åtgärder för att nå de minskningar som gör att målet kan nås, endast ett fåtal av dessa bedöms vara på plats idag.

I jämförelse med andra kommuner har vi en mycket större påverkan på klimatet. Vårt energisystem med fjärrvärme från restenergi med fossilt ursprung gör det svårt att jämföra oss med andra.

Det är svårt att hitta ett bra urval av indikatorer. Det finns även indikatorer under andra mål som berör detta mål. Ingen av indikatorerna mäter Luleåbornas upplevelse eller betyg.

Indikator ÖM.5.1

Utsläpp av koldioxid omräknat till koldioxidekvivalenter, exklusive utsläppshandlande industri per invånare

Datakälla: RUS, länsstyrelsen

Indikatorn redovisar utsläpp från nationell statistik (exklusive utsläppshandlande industrier och utsläpp från tillverkning i andra länder).

Kommentar

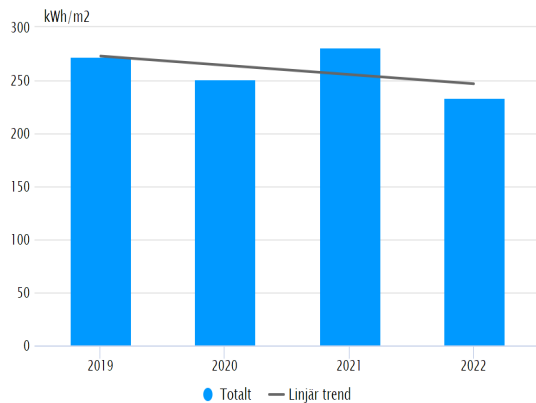
Trenden bedöms vara oförändrad

Den långsiktiga trenden visar på en svagt positiv utveckling med en minskning av utsläppen. Det senaste värdet för 2022 visar en tydlig minskning jämfört med tidigare.

Indikatorn pekar dock på en för svag utveckling för att målet ingen klimatpåverkan ska kunna nås 2040.

Indikator ÖM.5.2

Energianvändning för värme och el i bostaden per kvadratmeter

Datakälla: SCB

Indikatorn visar energianvändningen för småhus i stadsdelarna i stadsbygden.

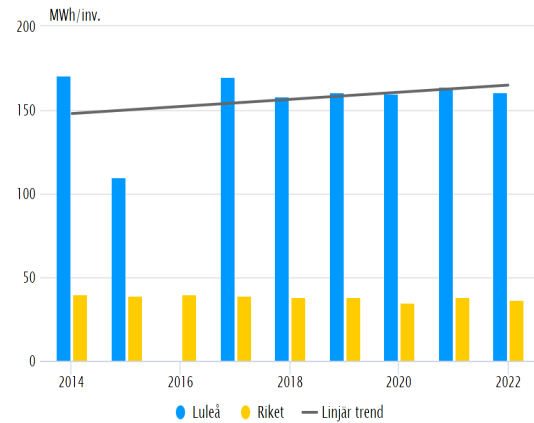
Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

Den totala energianvändningen (fjärrvärme och el) i småhus har en svagt minskande trend.

Indikator ÖM.5.3

Total energianvändning per invånare

Datakälla: Energimyndigheten och SCB

Indikatorn visar den totala energianvändning per invånare vilket innebär att all energi som används inom kommunen geografiska yta fördelas på antal invånare.

Kommentar

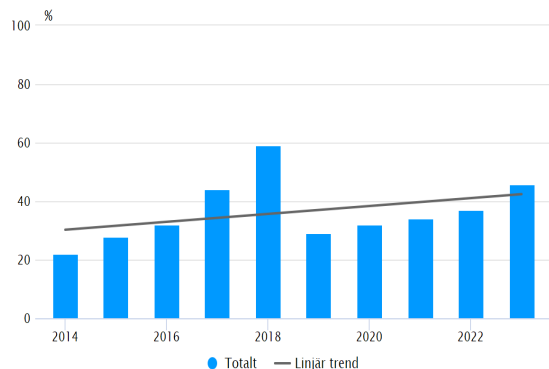
Trenden bedöms vara oförändrad

När Luleå jämförs med andra kommuner är det tydligt att officiell statistik från SCB visar att det finns verksamheter inom Luleå kommuns gränser använder mycket stora mängder energi. Luleå har det högsta värdet jämfört med andra större städer. Energianvändningen kan variera stort mellan åren beroende på SSABs verksamhet, det gör trenden otydlig men med en svagt negativ utveckling.

Bortser vi från de stora industriernas energianvändning ligger Luleås energianvändning per invånare något högre på grund av ett kallt klimat.

Indikator ÖM.5.4

Andel förnybara drivmedel i kollektivtrafiken

Datakälla: Egen

Indikatorn visar förnybara drivmedel som använts i den lokala kollektivtrafiken med buss.

Kommentar

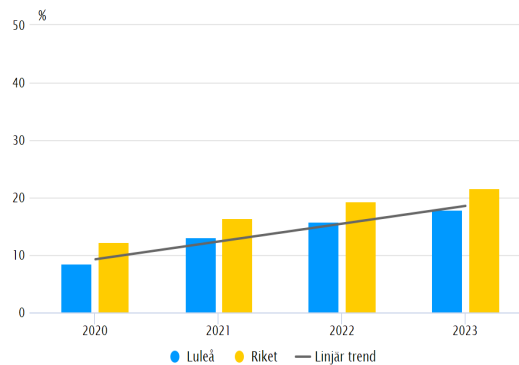
Trenden bedöms vara positiv

Trenden har vänt och är nu sedan bottennoteringen 2019 svagt positiv, men mycket återstår innan 2018 års värden är tillbaka.

Sett över tid från 2012 har de fossilfria bränslena varit etanol, biogas och HVO. Andelen HVO ökade markant under 2017 och 2018, då stora mängder diesel ersattes. Men 2019 och 2020 krympte tillgången till HVO, samtidigt som etanolbussarna fasades ut på grund av ålder. År 2018 infördes el-bussar och 2023 använde bussarna 53 MWh vilket motsvarar 0,32% av den totala energianvändningen för lokaltrafiken. Diesel är fortfarande det dominerande bränslet.

Indikator ÖM.5.5

Andel fossilberoende personbilar av totalt antal fordon

Datakälla: Miljöfordon Sverige

Indikatorn visar andelen fossilberoende personbilar i hela geografiska området. Fossilberoende bilar är de som kan köras på ett bränsle från förnybara källor. Bilar av typerna gas (CNG, biogas, naturgas, metangas), el, E85, laddhybrid (förutsatt att de kan laddas med sladd), vätgas samt bilar godkända av tillverkaren att köras på HVO100 (syntetisk diesel med förnybart ursprung) är inkluderade.

Kommentar

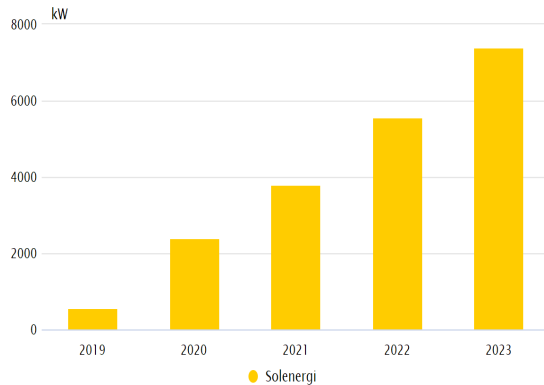
Trenden bedöms vara positiv

Indikatorn har förändrats och värden finns bara för fyra år.

Genomsnittet för Sverige är 22% och genomsnittet för större städer ligger på samma nivå. Luleå ligger i gruppen med lägst andelar jämfört med andra större städer. Bland de nyregistrerade fordonen är 54 % fossilberoende. 2023 var andelen fossilberoende personbilar i kommunorganisationen 64%.

Indikator ÖM.5.6

Installerad effekt solceller

Datakälla: Luleå Energi AB

Indikatorn visar total installerad effekt i solceller på elnätet

Kommentar

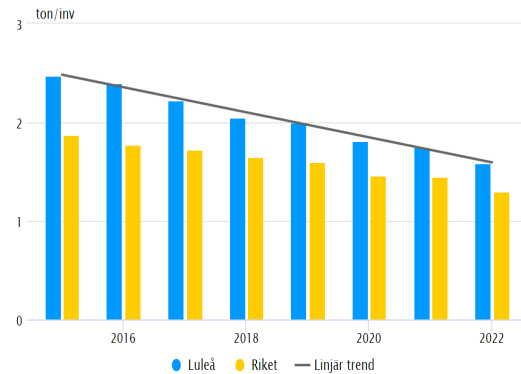
Trenden bedöms vara positiv

Mängden lokal förnyelsebar el från solceller i elnätet ökar kraftigt. Antalet solcellsanläggningar ökar och är nu ca 360 st. Den installerade effekten för solceller har under de fyra senaste åren ökat 13 gånger och den levererade mängden el ut på elnätet från dessa anläggningar har under denna period tredubblats.

Alla solelanläggningar gav under 2023 tillsammans ca 2400 MWh, varav anläggningar som ägs av Luleå Energi gav ca 545 MWh.

Indikator ÖM.5.7

Mängden koldioxidekvivalenter från transporter per invånare

Datakälla: Nationell emissionsdatabas och SCB

Transporter inkluderar personbilar, lastbilar, järnväg, mopeder, motorcyklar, bussar, inrikes flygtrafik, inrikes civil sjöfart, militär transport samt emissionerna från slitage från däck, bromsar, vägbana och avdunstning från vägfordon. Det totala utsläppet av växthusgaser räknas om till koldioxidekvivalenter.

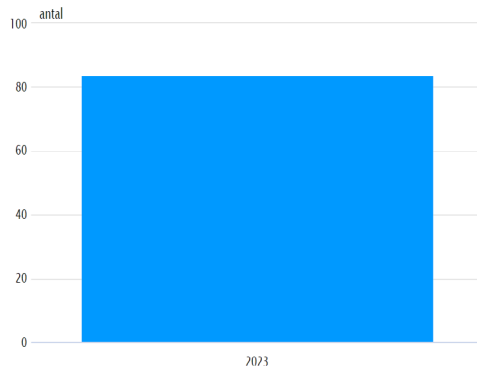
Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

Talet har en svagt positiv trend. Utsläppen från transporter har minskat men inte i den takt som skulle behövas för att nå våra mål. Vi har också högre värde än genomsnittet för riket (1,4) och Luleå har också det högsta värdet jämfört med andra större städer.

Indikator ÖM.5.8

Antal laddpunkter för elbilar

Datakälla: Energimyndigheten

Laddpunkter är kontakter där det går att ansluta ett fordon för laddning med olika kapacitet. Talet avser offentligt tillgängliga laddpunkter med både offentliga och privata ägare.

Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

Talet är nytt och har därför endast ett värde. Luleå har det lägsta värdet jämfört med andra större städer.

Grannskap

Luleås invånare bor i ett gott grannskap

Målet syftar till att nå goda bostadsområden, med trygghet, närhet till service och skola samt med en tillgänglighet för alla.

Bedömning

Det är osäkert om målet kan nås till 2040

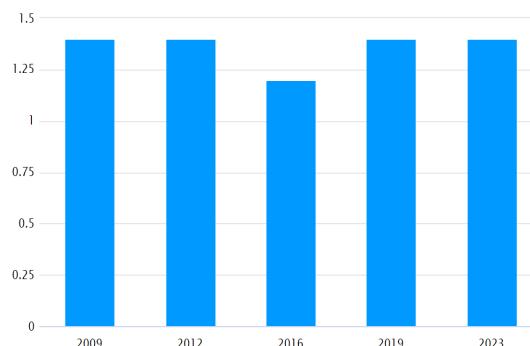
Målet följs med tio indikatorer varav tre bedöms ha en positiv trend.

En samlad bild av utvecklingen är svår att ge då många av indikatorerna har en långsam och otydlig utveckling. Flera av de som bedöms ha en otydlig utveckling har positiva utgångslägen där Luleå över tid har legat stabilt på jämförelsevis bra nivåer.

Det är ett bra urval indikatorer för målet. Flera av indikatorerna mäter Luleåbornas upplevelse eller betyg.

Indikator ÖM.6.1

Trygghetsindex

Dataälla: Egen

Indikatorn är ett index, dvs en sammanräkning av flera frågor i trygghetsundersökningen. Ju lägre index desto bättre.

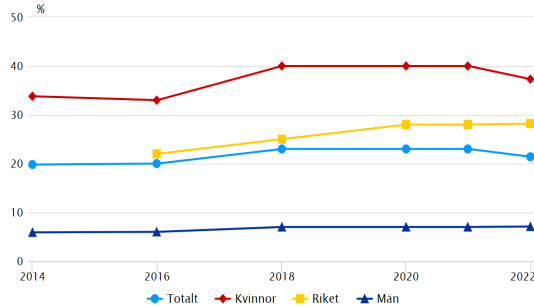
Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

Luleå ligger på ett stabilt gott resultat. På kommunnivå är resultaten i de flesta fall förbättrade eller kvar på samma goda nivå. Det finns dock ett par områden som uppvisar sämre resultat; Porsön och Hertsön. De bästa resultaten uppvisas på Björskatan och i Råneå, Sörbyarna samt Norrbyarna. Män svarar i större utsträckning än kvinnor att de känner sig trygga. Åldersgruppen 30-49 år upplever sig mer otrygga än övriga åldersgrupper. De som bor i hyresrätt upplever sig mer otrygga än de som bor i bostadsrätt eller villa.

Indikator ÖM.6.2

Andel 16-84 år som ibland eller ofta avstår från att gå ut på grund av rädsla

Datakälla: Folkhälsomyndigheten

Avser frågan i befolkningsundersökningen Hälsa på lika villkor: "Händer det att du ofta eller ibland avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad?"

Kommentar

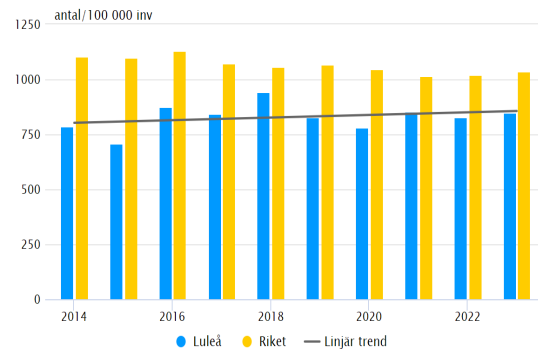
Trenden bedöms vara otydlig

Det är betydligt fler kvinnor än män som uppger att de avstått från att gå ut pga rädsla. Totalt sett har andelen minskat något i jämförelse med perioden 2018-2021; från 23 % till 21,4 %. Bland män ligger andelen kvar på samma nivå (ca 7 %) samtidigt som andelen kvinnor som avstått från att gå ut pga rädsla har minskat något; från 40 % till 37,3 %.

Luleå har bättre värde jämfört med riket som ligger på 28%.

Indikator ÖM.6.3

Antal anmälda våldsbrott på 100 000 invånare

Datakälla: Brottsförebyggande rådet och SCB

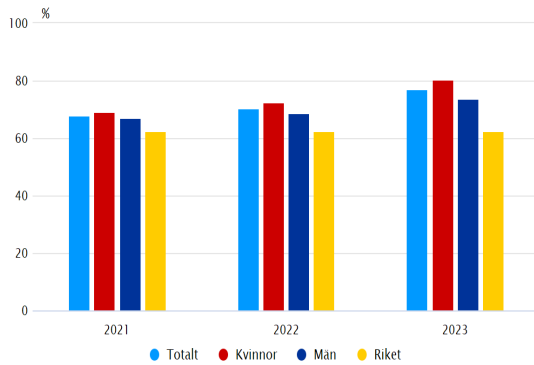
Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

Andelen anmälda våldsbrott ökade fram till 2010, minskade stadigt fram till 2015 för att därefter återigen öka till en mer otydlig trend. Luleå ligger under genomsnittet för riket med färre anmälda våldsbrott. Jämfört med andra större städer ligger vi i den grupper som har de bästa värdena och jämför vi oss med andra socioekonomiskt liknande kommuner så ligger vi i mittengruppen.

Indikator ÖM.6.4

Andel vuxna 18-84 år som kan rekommendera andra att flytta till Luleå kommun

Datakälla: SCBs medborgarundersökning

Medborgarundersökningen ställer frågan "Kan du rekommendera andra som inte bor här i kommunen att flytta hit?". Här visas andelen som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" på frågan. De som har svarat "Ingen åsikt" har exkluderats.

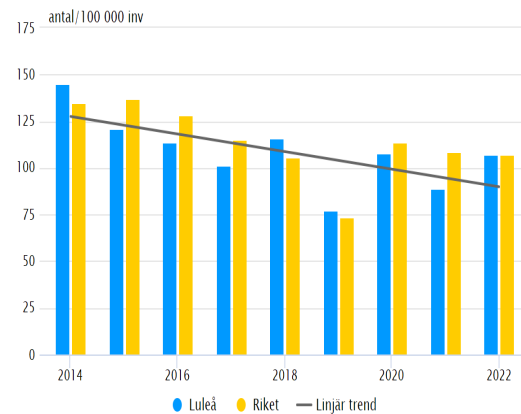
Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

Medborgarundersökningen har ändrats, därför visar diagrammet bara tre års värden. Nästan 80% av Luleås medborgare rekommenderar andra en flytt till kommunen. Kvinnorna är positivare än männen. Det är ett värde som är bättre än genomsnittet för riket som ligger på 62%, värdet för riket har inte förändrats. Jämfört med andra större städer ligger vi bland de fem med bästa värdena. Alla kommuner deltar inte i medborgarundersökningen.

Indikator ÖM.6.5

Antal anmälda misshandelsbrott mot kvinnor (18 år och äldre) inomhus och av närstående i parrelation per 100 000 invånare

Datakälla: Brottförebyggande rådet och SCB

Talet redovisas som ett medelvärde för tre år

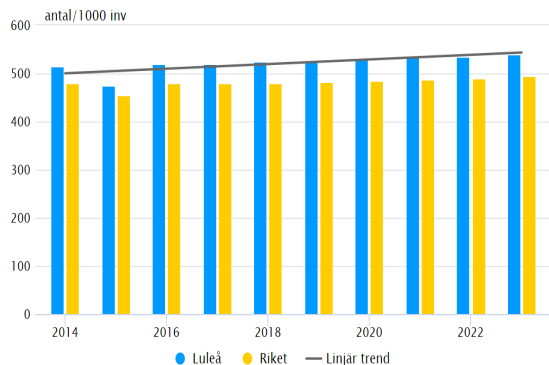
Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

På lång sikt har talet en svagt positiv trend med minskningar, värdet varierar dock mellan åren. År 2022 ligger Luleå på samma nivå som genomsnittet för riket med 107 anmälda brott per 100 000 invånare, vilket är en ökning med 18 anmälda brott i jämförelse med 2021.

Indikator ÖM.6.6

Antal bostäder per 1 000 invånare

Datakälla: Lägenhets-, fastighetstaxeringsregistret och registret över totalbefolkningen

Alla permanenta boendeformer oavsett upplåtelseform

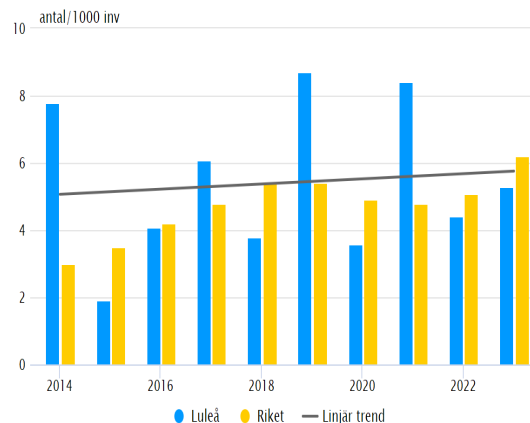
Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

Antalet bostäder per 1000 invånare har stadigt ökat. Det är svårt att bedöma när vi når en bra nivå för antalet bostäder per invånare. Jämfört med andra större städer ligger vi bland de fem med höga värden.

Indikator ÖM.6.7

Antal lägenheter i nybyggda hus

Datakälla: SCB

Indikatorn visar färdigställda bostäder i flerbamiljs- och småhus i antal per 1000 inv. Bygglövsärenden med slutbesked.

Kommentar

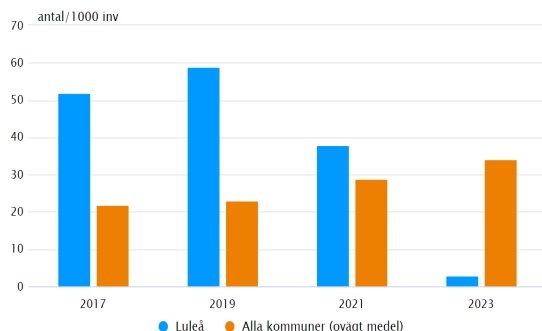
Trenden bedöms vara otydlig

Under 2023 färdigställdes 338 lägenheter i flerbostadshus, vilket är 81% av de färdigställda hushållen under året. Trenden är långsiktigt positiv och bidrar trots en stor variation mellan åren.

Flest antal lägenheter i flerbamiljshus byggdes på Kronan och flest småhus färdigställdes på Dalbo följt av Bensbyn, Måttsund samt Kallax. Luleå kommun har en genomsnittlig boyta per invånare på samma nivå som riket.

Indikator ÖM.6.8

Antal nya bostäder som kan byggas med stöd av gällande detaljplaner den 31 dec per 1000 invånare

Datakälla: Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

2023 års värde stämmer inte och datakällan har kontaktats. Planberedskapen ligger på ungefär samma nivå som 2021.

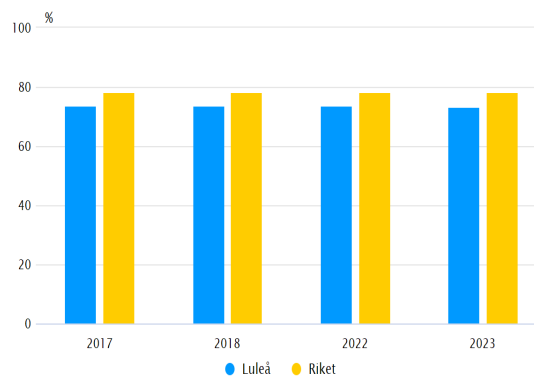
Luleå kommun har sedan länge en mycket god planberedskap.

Detaljplaner tas fram i "vågor", vilket gör att värdet blir högt exempelvis när ett helt bostadsområde utvecklas. Från en färdig detaljplan kan det ta några år innan det ger resultat i form av nybyggda bostäder.

Jämförelse med andra är inte möjligt för 2023. Flest färdiga detaljplaner har Uppsala, Växjö och Trollhättan som har ca 50 bostäder per 1000 invånare i sin planberedskap.

Indikator ÖM.6.9

Andel invånare som har tillgång till dagligvarubutik inom 2 km

Datakälla: Tillväxtverket

Kommentar

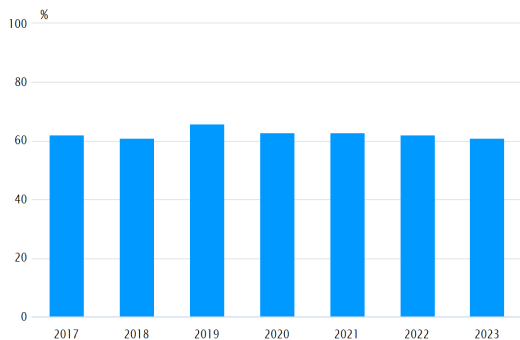
Trenden bedöms vara oförändrad

Jämfört med andra större städer ligger vi bland de fem kommunerna med de sämsta värdena. Vi ligger också under genomsnittet för riket som är 78%.

Alla stadsdelar och samlade byar utom Kronan och Persön har någon typ av dagligvarubutik. Centrum, Hertsön, Råneå och Örnäset är områden som har fler än en butik som säljer förpackade livsmedel.

Totala antalet livsmedelsbutiker har över tid minskat kraftigt, 1999 fanns det 78 stycken. År 2023 hade ca 74% av invånarna tillgång till en livsmedelsbutik inom 2 km.

Indikator ÖM.6.10

Andel hushåll med barn i åldrarna 1-5 år som bor inom 500 meter från förskola

Datakälla: Egen

Kommentar

Trenden bedöms vara oförändrad

Antalet barn (1-5 år) som bor inom 500 meter från förskola är 2264 st, av totalt 3738 barn (61%). Andelen har legat relativ oförändrad förutom 2019 då den var något högre.

Vardag

Luleås invånare har ett hållbart vardagsliv

Målet syftar till att ge förutsättningar för hållbarare konsumtionsmönster som leder till en effektivare användning av resurser och en minskad miljöpåverkan.

Bedömning

Det är osäkert om målet kan nås till 2040

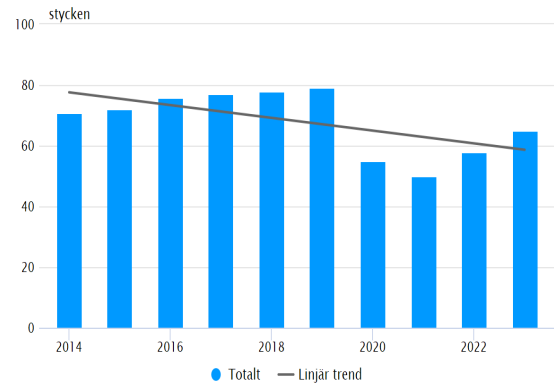
Målet följs med åtta indikatorer, tre av dessa bedöms ha en positiv trend. Två indikatorer visar en negativ trend, det är resor med kollektivtrafik och ekologiskt brukad jordbruksmark.

För att nå målet behövs ett fortsatt fokus på resvanor, ekologiska livsmedel och resurshushållning.

Det är ett bra urval av indikatorer för målet som visar målets bredd. Det finns indikatorer under andra mål som berör detta mål. Ingen av indikatorerna mäter Luleåbornas upplevelse eller betyg.

Indikator ÖM.7.1

Antal resor med kollektivtrafik per invånare

Datakälla: Egen

Indikatorn visar antalet påstigande på bussar i kommunen.

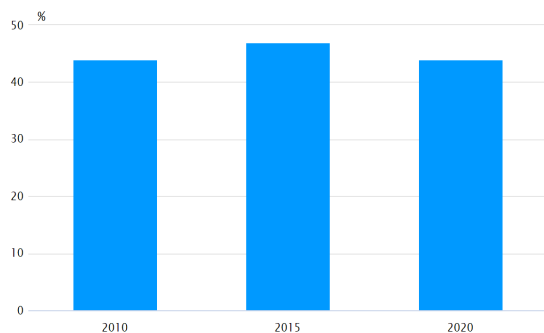
Kommentar

Trenden bedöms vara negativ

Antalet resor per invånare med lokaltrafiken har haft en stadigt ökande trend sedan början av 2000-talet till 2019. Även länstrafiken visar en liknande resandeökning. Pandemin under 2020 och 2021 påverkade resandet med kollektivtrafik kraftigt. Ett mer normalt år möjliggör lokaltrafiken ca 5,3 miljoner resor varje år och länstrafiken nästan 780 000 resor med start i Luleå kommun. Under 2023 fortsätter resandet att öka men är ännu inte tillbaka som före pandemin.

Indikator ÖM.7.2

Andel bilresor kortare än 4 km (som förare)

Datakälla: Egen

Resvaneundersökningen görs vart femte år.

Kommentar

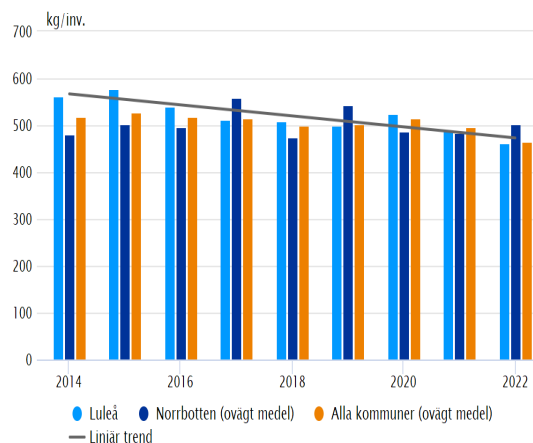
Trenden bedöms vara otydlig

Här avses endast resor med bil där man själv är förare och därmed inte bilresor som passagerare (vilket är 8 %). Trenden visar att det skett en minskning från föregående år. Vid mätningen pågick pandemi, vilket med stor sannolikhet har påverkat utfallet då resor generellt har minskat. En medianresa i Luleå är 4 km lång. Män har oftare tillgång till bil än kvinnor, så den vanligaste föraren är man.

Nästa resvaneundersökning planeras till 2025.

Indikator ÖM.7.3

Total mängd (kg) insamlat hushållsavfall, inkl producentansvar, per invånare

Datakälla: Avfall Sverige

Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

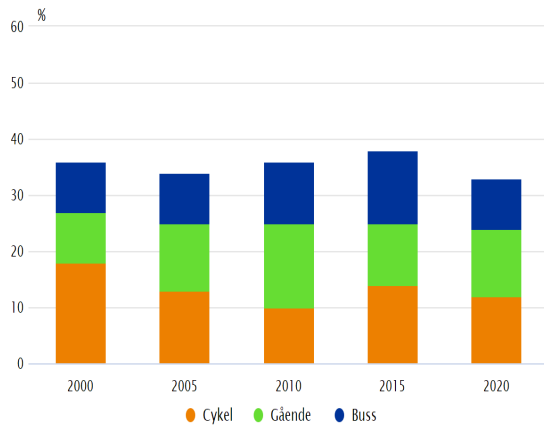
Trenden med minskande mängder hushållsavfall vände 2020 och har nu för 2021 vänt igen. Efter 2017 följer vi i stort sett utvecklingen för genomsnittet för alla kommuner. Jämfört med andra större städer ligger vi högt och Uppsala, Södertälje och Eskilstuna har de lägsta värdena. Ökningen 2020 beror troligen på pandemin, även genomsnittet för alla kommuner hade en ökning det året.

Att mängden mat- och restavfall minskade är positivt, det kan betyda att intresset för källsortering och att minska matsvinn har ökat. Jämfört med andra större städer har vi en större mängd hushållsavfall.

Luleå ligger fortfarande på ungefär samma nivå som genomsnittet för riket med något bättre värden när det gäller insamling till materialåtervinning och kompostering, vilket är ungefär hälften av hushållsavfallet.

Indikator ÖM.7.4

Andel resor med gång, cykel eller buss

Datakälla: Egen

Resvaneundersökning görs vart femte år.

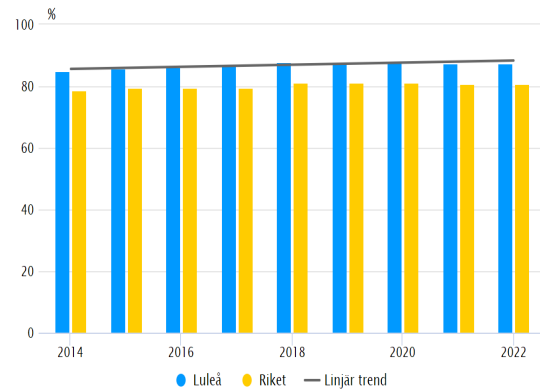
Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

Andelen som åker buss har minskat sedan 2010. Även andelen cyklister har minskat sedan 2015, dock är andelen cyklister i denna mätning fler jämfört med mätningen 2010. Pandemin har högst sannolikt påverkat val av färdmedel. Resvaneundersökningarna visar generellt att kvinnor cyklar och åker bil i mindre omfattning än män, som åker buss i mindre utsträckning än kvinnorna. Äldre och yngre personer åker bil i mindre omfattning än mellanåldersgruppen. Nästa resvaneundersökning planeras till 2025.

Indikator ÖM.7.6

Andel invånare som bor med en hållplats inom 500 m

Datakälla: SCB

Indikatorn visar avstånd till busslinjer som trafikeras med minst en avgång per timme, vardag kl 6-20. Fågelavstånd används.

Kommentar

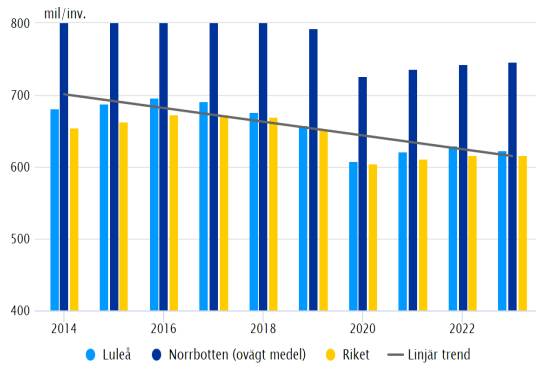
Trenden bedöms vara positiv

Luleå kommun har en väl utbyggd lokal kollektivtrafik. Vi ligger i gruppen kommuner med de högsta värdena och på samma nivå som Umeå. Förändringen de senaste åren har varit marginell.

I den resevaneundersökning som genomfördes 2020 framkom det att fler kvinnor än män, 64 jämfört med 48 procent, har tillgång till busskort. I samma undersökning var hälften av de som svarade positivt inställda till att prioritera busstrafiken före biltrafiken.

Indikator ÖM.7.7

Körd sträcka med personbil per invånare

Datakälla: Trafä

Körsträcka för bilar registrerade på både fysiska och juridiska personer i kommunen

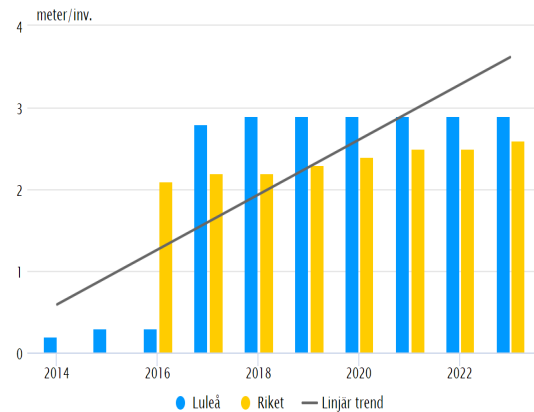
Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

Körsträckan per invånare har stadigt ökat sedan 70-talet med ett trendbrott från 2016 då körd sträcka minskar. Trenden är på lång sikt positiv, men med en mer osäker utveckling de fyra senaste åren. Invånarna i Luleå kommun har ett värde som i stort sett ligger på genomsnittet för riket. Jämför vi oss med andra större städer har vi längre körsträcka per invånare än exempelvis Uppsala, Umeå och Linköping. Jämför vi oss med länets kommuner så har vi den kortaste körsträckan per invånare.

Indikator ÖM.7.8

Cykelvägssträcka (meter) statlig, kommunal och enskild per invånare

Datakälla: Trafikverket och SCB

Kommentar

Trenden bedöms vara oförändrad

Cykelvägssträckan har fortsatt att öka de senaste åren. Ny cykelinfrastruktur har byggts ut i samband med uppbyggnad av Kronanvägen, Östra länken (vatten och avlopp) och Hertsöfältets industriområde. Under 2023-2024 byggdes sammanlagt 4,7 km nytt cykelvägnät och 1,5 km av huvudnätet breddades så att gående och cyklister kan separeras. Ett nytt digitalt underlag som samlar kommunalt, statligt och enskilt vägnät ger samlad kunskap och bättre statistik över cykelvägnätet, underlaget visar att det finns 3,1 km cykelväg per invånare 2023.

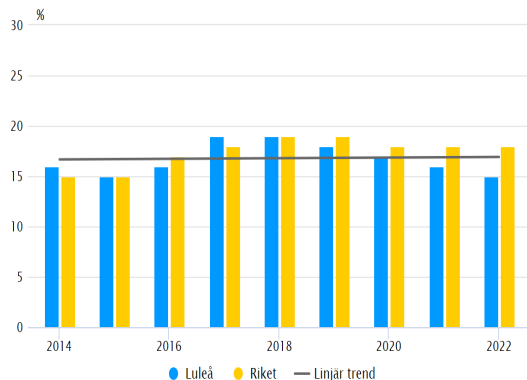
Vad tycker cyklisterna i Luleå? Cyklistvelometern genomfördes 2018, 2020, 2022 och 2024. Den visar att Luleå ligger i nivå med snittet i Sverige inom de flesta kategorier.

På frågan "Vad skulle du helst se att kommunen prioriterar i sitt arbete med att främja cykling?" svarade de flesta att man vill att kommunen bygger ut sammanhängande cykelvägar där det idag saknas. Därefter kom prioritering vägunderhåll året om, förbättrad kvalitet på existerande cykelvägnät och att prioritera cykeltrafik i korsningar.

Indikator ÖM.7.9

Andel jordbruksmark som brukas med ekologiska metoder

Datakälla: Jordbruksverket

Andelen areal som brukas med ekologiska produktionsmetoder och som uppfyller kraven i EU-förordning om ekologisk produktion och märkning.

Kommentar

Trenden bedöms vara negativ

En tidigare svag uppgång av talet har sedan några år brutits och sedan 2018 är trenden negativ. Den största andelen av jordbruksmarken används för foderproduktion. Luleå ligger under nivån för riket. Om vi jämför oss med andra större städer ligger vi i mittengruppen. Kommuner med höga andelar är Gävle och Östersund på 42%.

Innovation

Luleå är ett ledande nav för tillväxt och innovation

Målet syftar till att ge förutsättningar för innovation vilket förutsätter kompetens att ställa om och utveckla nya branscher, verksamhetsområden och arbetssätt.

Bedömning

Målet kan nås till 2040

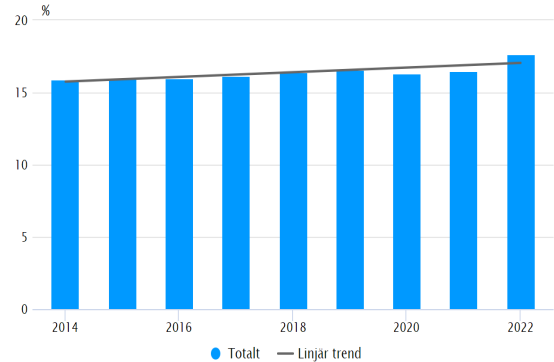
Målet följs med åtta indikatorer, fem av dessa bedöms ha en positiv trend.

För att säkert nå målet behövs fortsatt arbete med att ge förutsättningar för tillväxt och innovationer.

Det är ett bra urval av indikatorer för målet. Ingen av indikatorerna mäter Luleåbornas upplevelse eller betyg.

Indikator ÖM.8.1

Andel sysselsatta i kunskapsintensiva företag

Datakälla: Egen

Indikatorn visar företag inom *Information och kommunikation* samt *Företagstjänster*

Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

Indikatorn visar en svagt positiv trend på lång sikt.

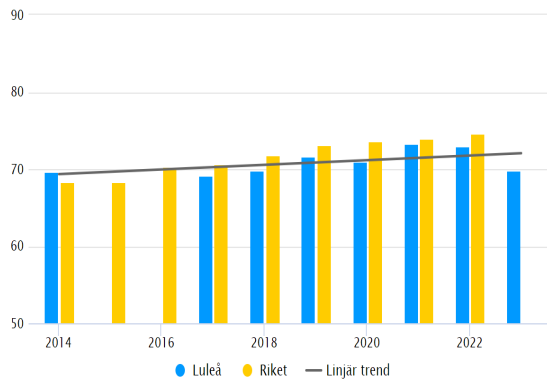
Antalet förvärvsarbetande inom kunskapsintensiva företag har ökat varje år med en minskning för 2020 och sedan en tydlig återhämtning.

Ökningen består mest av män, sett till antalet.

Andelen kvinnor i branschen ligger på ca 40%.

Indikator ÖM.8.2

Företagares bedömning av service i myndighetsutövning (skala 0-100)

Datakälla: Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Från enkätundersökningen Insikt tas ett index fram av företagarnas bedömning av service i olika typer av myndighetsutövning.

Kommentar

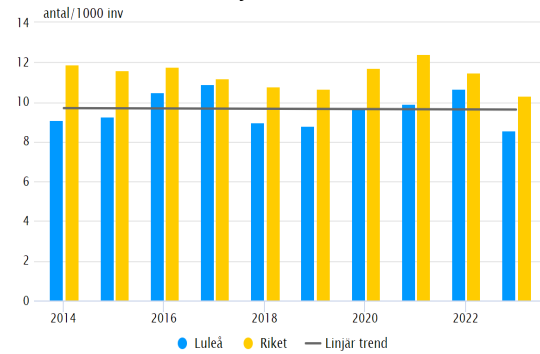
Trenden bedöms vara otydlig

Senaste värdet visar en liten försämring jämfört med förra året, från ett nöjd-kund-index (NKI) på 73 till 70. Det är ett resultat under sverigesnittet på 75. Om man jämför med genomsnittet för större städer ligger Luleå bland de fem kommunerna med de lägsta värdena. Data finns inte för alla kommuner, ca 100 kommuner saknas.

Indikator ÖM.8.3

Antal nyregistrerade företag

Datakälla: Tillväxtanalys

Indikatorn visar antalet nystartade aktiebolag, enskilda näringsidkare, handelsbolag och kommanditbolag, 16-64 år, per tusen invånare.

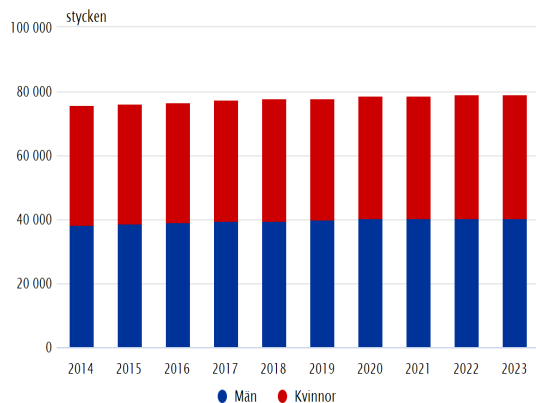
Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

Talet påverkas nästan helt av konjunkturläget och varierar därför år för år. 2019-2022 ökade antalet nystartade företag stadigt, under 2022 startades 492 nya företag. Men värdena för 2023 är mycket sämre och Luleå har en utveckling som är sämre än riket. Luleå ligger under genomsnittet för riket som är 10,3 nya företag per tusen invånare. Jämför vi oss med andra större städer ligger vi i nedre delen av mittengruppen. Helsingborg och Borås ligger över genomsnittet för riket.

Indikator ÖM.8.4

Antal invånare

Datakälla: SCB

Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

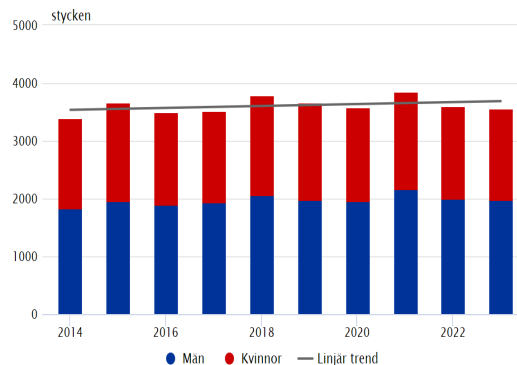
Befolkningen har ökat med nästan 4000 personer de tio senaste åren.

Befolkningsökningen går långsammare än vår målsättning att öka. Trenden är stadigt långsamt ökande sedan i början på 2000-talet.

Det bor ungefär 1000 fler män än kvinnor i kommunen.

Indikator ÖM.8.5

Antal utflyttade och emigrerade

Datakälla: SCB

Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

Varje år flyttar drygt 3 500 personer från Luleå kommun och majoriteten är män. Den största "flyttgruppen" är 20-64 år.

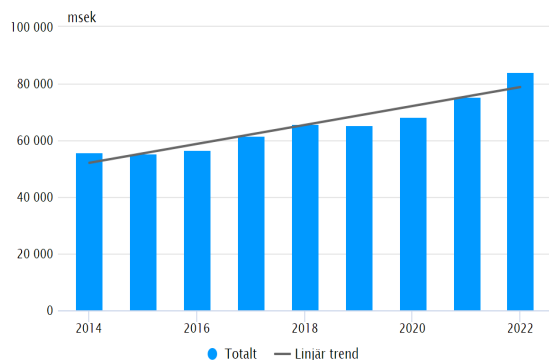
Jämfört med andra större städer ligger vi bland de fem kommunerna med låg utflyttning.

Växande kommuner som universitets- och högskolestäder har höga värden. Uppsala, Lund och Linköping har en utflyttning på 9000-14000 personer varje år.

Inflyttningen minskade betydligt under 2023 vilket bidrog till ett negativt flyttnetto.

Indikator ÖM.8.6

Ekonomisk omsättning i aktiebolag (miljoner kr)

Datakälla: Egen

Kommentar

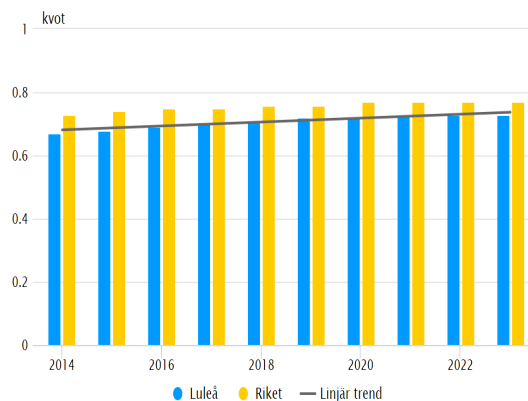
Trenden bedöms vara positiv

Trenden är positiv i ett längre perspektiv. Under 2022 ökade omsättningen till en betydligt högre nivå jämfört med tidigare ökningar.

Lönsamheten i företagen har ökat kraftigt framförallt jämfört med pandemiåret 2020.

Indikator ÖM.8.7

Gruppen 0-19 år och över 64 år dividerat med gruppen 20-64 år

Datakälla: SCB

Om kvoten är över 1 betyder det att gruppen yngre och äldre är fler än den i arbetsför ålder

Kommentar

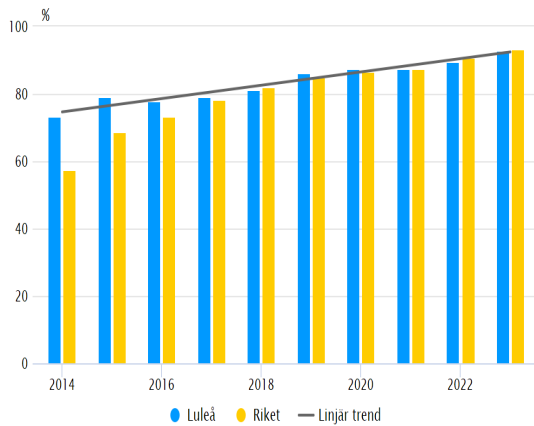
Trenden bedöms vara positiv

På lång sikt har vi haft en positiv trend med fler i åldersgruppen 20-64 år jämfört med de som är yngre och äldre.

Vi ligger under genomsnittet för riket som är 0,77 och ligger i mittengruppen jämfört med andra större städer.

Indikator ÖM.8.8

Andel hushåll med tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s

Datakälla: Post- och telestyrelsen

Tillgång betyder en faktisk anslutning eller omedelbar möjlighet att ansluta.

Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

I hela kommunen har 93 % av hushållen tillgång till fast bredband vilket är på samma nivå som för Riket.

Luleå kommun har generellt sett en god tillgång till bredband (oavsett fast bredband eller annan teknik) med hög hastighet, för 1 Gbit/s är det 100 % inom tätort och 85 % utanför tätort. I början av utvecklingen hade Luleå en bättre tillgång jämfört med riket och sedan 2017 har vi legat på ungefär samma nivå som riket.

Arbete

Luleås invånare har arbete

Målet syftar till att nå en hög kunskapsnivå och att ge möjligheter till praktik och validering av kompetens. Luleås befolkning ska öka till 100 000 invånare.

Bedömning

Målet kan nås till 2040

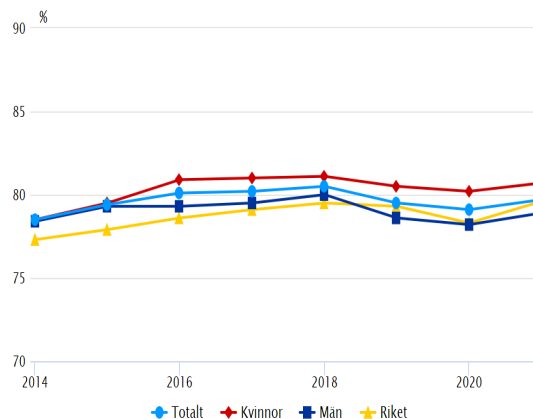
Målet följs med nio indikatorer, fyra av dessa bedöms ha en positiv trend.

För att säkert nå målet behövs ett fortsatt fokus på behöriga elever, fler nyanlända i arbete och fler invånare.

Det är ett bra urval av indikatorer för målet som även visar målets bredd. Ingen av indikatorerna mäter Luleåbornas upplevelse eller betyg.

Indikator ÖM.9.1

Andel förvärvsarbetande, 20-64 år

Datakälla: SCB

Förvärvsarbetande betyder personer med löneinkomst av anställning under november månad och personer med inkomst av aktiv näringsverksamhet

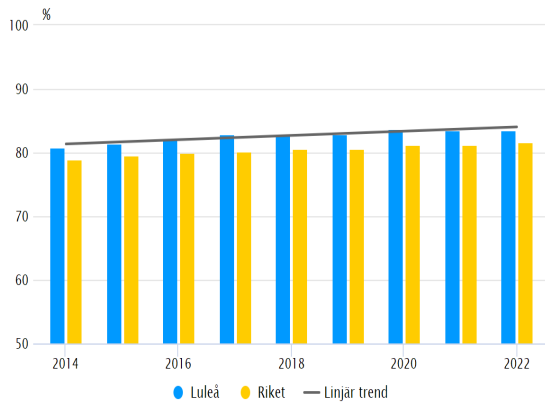
Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

Andelen förvärvsarbetande i åldrarna 20-64 ökade fram till 2018 och har sedan dess minskat 2019 och 2020 för att sedan öka igen 2021. Den långsiktiga utvecklingen är positiv. Andelen förvärvsarbetande i Luleå ligger på samma nivå som för riket. Luleå ligger på sjätte plats jämfört med andra större städer, Östersund, Sundsvall och Jönköping ligger i topp med 81-83%. Könsskillnaderna har nästan jämnats ut, andelen förvärvsarbetande män är 78,9 % jämfört med andelen kvinnor som är 80,7 %.

Indikator ÖM.9.2

Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst

Datakälla: SCB

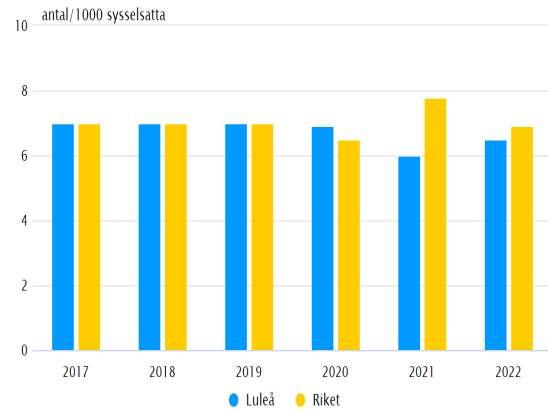
Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

Luleå kommun följer en positiv trend sedan 2010 med ett minskande lönegap mellan män och kvinnor. År 2022 var kvinnors mediannettoinkomst 83,6 % av männens, värdet låg på liknande nivå 2020 och 2021. Luleå har något bättre värde än genomsnittet för riket och ligger på tredje plats, efter Östersund och Sundsvall, jämfört med andra större städer.

Indikator ÖM.9.3

Antal arbetsplatsolyckor (exkl dödsolyckor) per 1000 sysselsatta

Datakälla: Arbetsmiljöverket

Om talet är under 5 visas inget värde

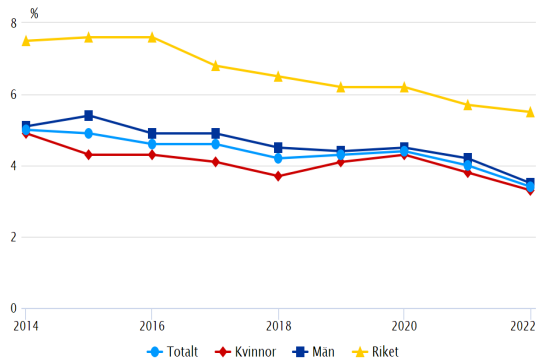
Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

Under 2021 visade värdet en lägre notering men på längre sikt är trenden oförändrad. Luleå ligger i mittengruppen jämfört med andra större städer och vi ligger på samma nivå som riket.

Indikator ÖM.9.4

Andel unga, 16-24 år, som varken arbetar eller studerar

Datakälla: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Andelen 16-24 år som under året inte haft inkomster som överskridit ett basbelopp, inte haft studiemedel, varit utbildningsregistrerad eller studerat vid SFI mer än 60 timmar.

Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

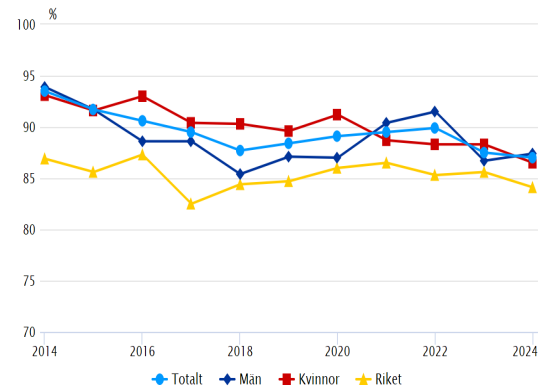
Utvecklingen visar en långsiktigt positiv trend med fler unga i arbete eller studier. Luleå har ett bättre värde jämfört med genomsnittet för riket som är 5,5%. Jämfört med andra större städer ligger vi bland de kommuner med de bästa värdena, det gör vi också om man jämför med socioekonomiskt liknande kommuner.

Andelen som varken studerar eller arbetar har länge varit större hos männen, men de senaste värdena visar att könsfördelningen börjar att jämnas ut. Totalt är det 325 unga personer 2022 som är utanför arbete/studier här och av dessa är 58% män och inrikes födda män är den största enskilda gruppen, 41%.

Att ha psykisk ohälsa, en funktionsnedsättning eller ingen gymnasieexamen är riskfaktorer.

Indikator ÖM.9.5

Andel elever i åk 9 som är behöriga att söka till yrkesprogram

Datakälla: Skolverket och SCB

Indikatorn visar andel elever folkbokförda i kommunen som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. Elever med okänd bakgrund ingår inte i indikatorn. Uppgiften avser läsår.

Kriterierna för att vara behörig till gymnasieskolan förändrades 2012

Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

2023 har behörigheten till gymnasiet sjunkit i jämförelse med 2022, vilket bryter trenden från 2018 då behörigheten har ökat varje år. 2023 är andelen elever som blir behöriga till gymnasiet 87,5% jämfört med rikets 85,6%.

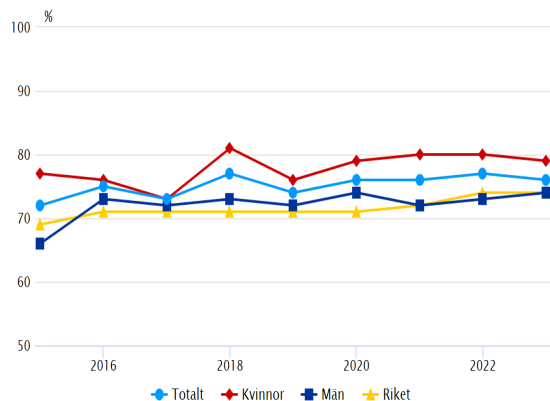
Andelen flickor som är behöriga till yrkesprogram är oförändrad (88,3%) sedan föregående år medan andelen pojkar som är behöriga har minskat från 91,5% till 86,7%. Behörigheten är högre för flickor än pojkar och flickor har i genomsnitt högre betyg. De elever som lämnade grundskolan 2023 har påverkats av pandemin under sin högstadietid.

Det finns skillnader mellan olika skolor.

Majoriteten av grundskoleeleverna i Luleå kommun 2022 gick i den kommunala grundskolan (87%).

Indikator ÖM.9.6

Andel gymnasieelever med examen inom fyra år, folkbokförda i kommunen

Datakälla: SCB

Kommentar

Trenden bedöms vara otydlig

Andelen elever, folkbokförda i kommunen, som tar examen inom 4 år har legat runt 76% i fyra års tid. Trenden är alltså ganska stabil. Andelen elever med examen efter fyra år är högre för flickor (79%) än för pojkar (74%), vilket följer mönstret som finns även i de yngre åren: flickor har generellt högre skolresultat än pojkar genom hela skolsystemet.

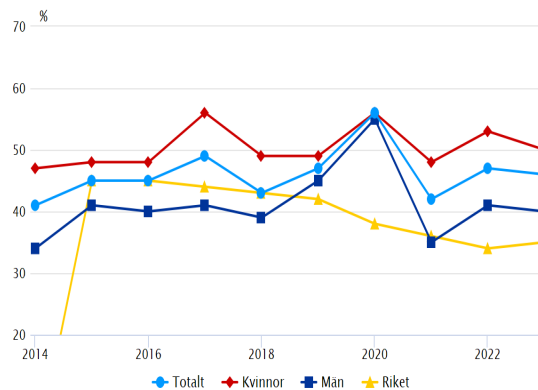
Det är fler elever som tar examen inom 4 år från högskoleförberedande program (87%) än från yrkesförberedande program (79%).

Majoriteten av gymnasieeleverna som bor i Luleå kommun går i den kommunala gymnasieskolan här. Under läsåret 2022–2023 gick 78% av eleverna folkbokförda i Luleå i den kommunala gymnasieskolan (för riket 48%).

Andelen elever i Luleå kommuns gymnasieskolor som tar examen inom 4 år är högre (79%) jämfört med kommungruppen större städer (72%).

Indikator ÖM.9.7

Andel nya elever på SFI (Svenska för invandrare) som klarat minst två kurser på två år

Datakälla: SCB

Kommentar

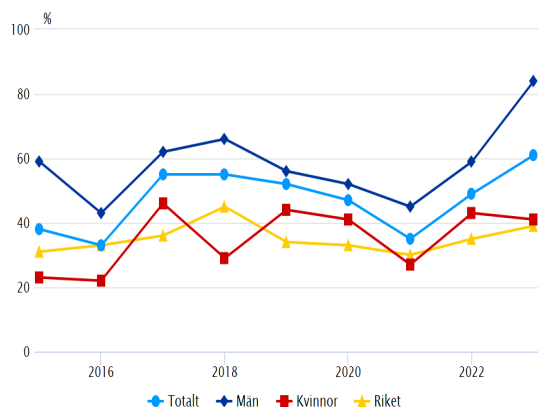
Trenden bedöms vara otydlig

År 2023 visar en liten försämring jämfört med 2022. Det lägre värdet för 2021 kan till stor del förklaras som effekter av pandemin som gav sämre förutsättningar eftersom distansstudier fungerar bättre för personer med studievana och digital kunskap. Studieavbrotten har ökat på grund av den goda arbetsmarknaden, det innebär att värdena inte kommer att öka framöver.

Det är fortfarande en högre andel kvinnor än män som klarar minst två kurser på SFI, 50% jämfört med 40%. Skillnaden mellan män och kvinnor kan förklaras med att kvinnor har bättre studievana och är mer ambitiösa medan männen presterar något sämre i teoretiska studier. Männen har också större tillgång till arbetsmarknad och arbete samt en större motivation och förväntningar att snabbare komma ut till arbete. Männen avbryter oftare sina studier för att de har fått ett arbete. Jämfört med riket har Luleå en högre andel godkända och jämfört med andra större städer ligger Luleå i gruppen med de bästa värdena.

Indikator ÖM.9.8

Andel som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar)

Datakälla: SCB

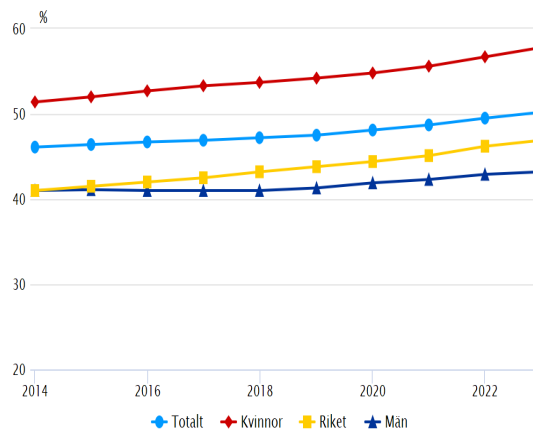
Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

Diagrammet visar en tydlig positiv trend med en stor ökning sedan 2019. Luleås värde är nu det högsta på 10 år och är över genomsnittet för riket. En god arbetsmarknad gör att utrikesfödda får arbete i större utsträckning. Utmaningen är att få fler att slutföra sina studier och läsa vidare för att kunna få en fastare förankring på arbetsmarknaden och att kunna undvika kortsiktiga arbeten med låga kvalificeringskrav. Att fler går till studier förklaras av att det finns fler kombinationsutbildningar där man kan samtidigt studera svenska och till ett yrke. Skillnaderna mellan män och kvinnor är tydliga. Männen har en kraftigt ökande trend och kvinnorna har tyvärr en negativ utveckling jämfört med 2022. Jämfört med riket är trenden mer positiv i Luleå och jämfört med andra större städer har vi det högsta värdet.

Indikator ÖM.9.9

Andel, 25-64 år, som har eftergymnasial utbildning

Datakälla: SCB

Kommentar

Trenden bedöms vara positiv

Andelen med eftergymnasial utbildning ökar i Luleå kommun. Kvinnorna har en betydligt högre utbildningsgrad än männen, 58% jämfört med 43%. Kvinnornas utbildningsnivå har tydligt ökat varje år och männen har en svagare ökande trend.

Både män och kvinnor i Luleå har en högre utbildningsnivå än genomsnittet för riket och ligger på ungefär samma nivå som socioekonomiskt liknande kommuner.

Andel med eftergymnasial utbildning i Umeå är högre än i Luleå, 66% för kvinnor och 51% för män.

LULEÅ
KOMMUN

